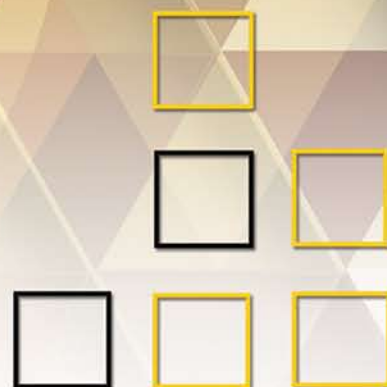

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**ЗМІЦНЕННЯ МІСЦЕВОЇ ФІНАНСОВОЇ
ІНІЦІАТИВИ (ЗМФІ-II) ВПРОВАДЖЕННЯ**

БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ: АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ ЗА СІЧЕНЬ – ЧЕРВЕНЬ 2013 РОКУ

БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ:

Аналіз виконання бюджету
за січень – червень 2013 року

Бюджетний Моніторинг

Видання підготовлено Інститутом бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) у рамках реалізації проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження» за підтримки Американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID)

СЕРІЯ КНИГ «БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ: АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ»

Серія видається Інститутом бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) у рамках реалізації проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження» за підтримки Американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Головна мета проекту полягає у підвищенні результативності та прозорості використання бюджетних коштів шляхом запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів, а також надання допомоги містам у впровадженні ефективної системи моніторингу енергетичних видатків.

www.ibser.org.ua

Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за січень – червень 2013 року

Видання створене та впорядковане фахівцями ІБСЕД:

Зубенко В. В. – Генеральний директор

Самчинська І. В. – заступник Генерального директора

Рудик А. Ю. – директор Департаменту податкової політики та моніторингу

Чуркіна О. І. – директор Департаменту фінансової політики

Шаповал Т. А. – директор Департаменту методології та навчальних програм

Корнієнко А. І. – заступник директора Департаменту методології та навчальних програм

Шаповал М. В. – економіст Департаменту фінансової політики

Гринь А. В. – старший консультант з економічних питань Департаменту методології та навчальних програм

Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за січень – червень 2013/
[Зубенко В. В., Самчинська І. В., Рудик А. Ю. та ін.] ; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження», USAID. – К., 2013. – 72 с.

Від видавця:

Зміст продукту є відповідальністю Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) і не обов'язково збігається з поглядами USAID або уряду США.

Усі права на це видання захищені. Використання матеріалів моніторингу має бути узгоджено з фахівцями ІБСЕД.

ЗМІСТ

Стислий виклад основних положень	9
РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ	
3 ПИТАНЬ БЮДЖЕТУ ЗА ЧЕРВЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2013 РОКУ	12
1.1. Дохідна частина державного бюджету	12
1.2. Видаткова частина державного бюджету та бюджетний процес	16
1.3. Місцеві бюджети та міжбюджетні відносини	16
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ	
ПОКАЗНИКІВ ЗА СІЧЕНЬ – ЧЕРВЕНЬ 2013 РОКУ	17
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ	
БЮДЖЕТУ ЗА СІЧЕНЬ – ЧЕРВЕНЬ 2013 РОКУ	22
3.1. Виконання дохідної частини зведеного та державного бюджетів за січень – червень 2013 року	22
3.2. Фінансування дефіциту державного бюджету та державний борг за січень – червень 2013 року	31
3.3. Аналіз видатків і кредитування зведеного та державного бюджетів за січень – червень 2013 року	36
3.4. Виконання місцевих бюджетів за січень – червень 2013 року	46
ДОДАТКИ	66
Додаток А. Видатки державного бюджету за січень – червень 2011–2013 років за програмною класифікацією	66
Додаток Б. Стан перерахування субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за січень – червень 2013 року	69

ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ

Таблиця 2.1	Номінальна і реальна заробітна плата у розрізі регіонів України за січень – червень 2011–2013 років.....	19
Таблиця 3.1.1	Доходи зведеного, державного та місцевих бюджетів у січні – червні 2010–2013 років.....	22
Таблиця 3.1.2	Структура доходів зведеного та державного бюджетів у січні – червні 2011–2013 років	24
Таблиця 3.2.1	Показники фінансування дефіциту державного бюджету за січень – червень 2009–2013 років	32
Таблиця 3.2.2	Витрати бюджету на погашення та обслуговування державного боргу за січень – червень 2011–2013 років	35
Таблиця 3.3.1	Видатки зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – червень 2011–2013 років	36
Таблиця 3.3.2	Темпи зростання окремих видів видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – червень 2011–2013 років порівняно з попереднім періодом	39
Таблиця 3.3.3	Видатки державного бюджету за січень – червень 2011–2013 років у розрізі функціональної класифікації видатків та кредитування	41
Таблиця 3.3.4	Показники надання і повернення кредитів з / до бюджету за січень – червень 2011–2013 років	44
Таблиця 3.4.1	Надходження доходів до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – червень 2011–2013 років	46
Таблиця 3.4.2	Видатки місцевих бюджетів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) за січень – червень 2011–2013 років	55
Таблиця 3.4.3	Міжбюджетні трансферти, що надійшли з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – червень 2011–2013 років	60

ПЕРЕЛІК ГРАФІКІВ

Графік 2.1	Індекси цін за січень – червень 2009–2013 років.....	18
Графік 3.1.1	Темп зростання надходжень державного бюджету до відповідного періоду попереднього року за січень – червень 2007–2013 років	23
Графік 3.1.2	Динаміка щомісячних надходжень до державного бюджету у 2008–2013 роках	23
Графік 3.1.3	Динаміка щомісячних надходжень податку на прибуток підприємств до державного бюджету у 2008–2013 роках	25
Графік 3.1.4	Динаміка щомісячних надходжень податку на додану вартість до державного бюджету у 2008–2013 роках	27
Графік 3.2.1	Порівняння обсягів запозичень до державного бюджету та погашення державного боргу у січні – червні 2008–2013 років	33
Графік 3.3.1	Частка видатків соціального спрямування у структурі видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – червень 2009–2013 років.....	38
Графік 3.3.2	Динаміка частки видатків спеціального фонду державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів за січень – червень 2008–2013 років.....	40
Графік 3.4.1	Динаміка щомісячних надходжень доходів місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) у 2008–2013 роках.....	47
Графік 3.4.2	Динаміка щомісячних фактичних видатків місцевих бюджетів за 2008–2013 роки	56
Графік 3.4.3	Темпи зростання трансфертів та доходів місцевих бюджетів за січень – червень 2008–2013 років	60
Графік 3.4.4	Динаміка перерахування дотації вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету з місцевих бюджетів, за січень – червень 2008–2013 років	62

ПЕРЕЛІК ДІАГРАМ

Діаграма 2.1	Індекси виробництва промислової та сільськогосподарської продукції за січень – червень 2011–2013 років	17
Діаграма 2.2	Експорт та імпорт товарів і послуг за січень – червень 2012–2013 років	20
Діаграма 2.3	Структура зовнішньої торгівлі товарами за основними країнами-партнерами у січні – червні 2012–2013 років	21
Діаграма 3.1.1	Надходження податку на прибуток підприємств різних форм власності у січні – червні 2012–2013 років	26
Діаграма 3.1.2	Структура надходжень податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції до державного бюджету за січень – червень 2012–2013 років	28
Діаграма 3.1.3	Структура надходжень акцизного податку до державного бюджету за січень – червень 2012–2013 років	28
Діаграма 3.1.4	Структура неподаткових надходжень до державного бюджету за січень – червень 2011–2013 років	29
Діаграма 3.1.5	Структура надходжень доходів від операцій з капіталом до державного бюджету за січень – червень 2011–2013 років	31
Діаграма 3.2.1	Основні показники виконання державного бюджету України за січень – червень 2008–2013 років	31
Діаграма 3.2.2	Структура джерел фінансування державного бюджету за січень – червень 2008–2013 років	33
Діаграма 3.2.3	Структура джерел фінансування та напрямів витрачання коштів за січень – червень 2013 року	34
Діаграма 3.2.4	Структура державного боргу за I півріччя 2012 року	35
Діаграма 3.2.5	Структура державного боргу за I півріччя 2013 року	36
Діаграма 3.3.1	Темпи приросту ВВП і видатків зведеного бюджету за січень – червень 2009–2013 років	37
Діаграма 3.3.2	Динаміка видатків державного бюджету січень – червень 2011–2013 років у розрізі функціональної класифікації	40

Діаграма 3.3.3	Структура видатків державного бюджету за січень – червень 2012–2013 років у розрізі економічної класифікації.....	42
Діаграма 3.4.1	Частка доходів у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету за січень – червень 2010–2013 років	47
Діаграма 3.4.2	Структура доходів місцевих бюджетів за січень – червень 2009–2013 років	48
Діаграма 3.4.3	Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб за січень – червень 2008–2013 років.....	48
Діаграма 3.4.4	Динаміка надходжень плати за землю за січень – червень 2008–2013 років	49
Діаграма 3.4.5	Динаміка надходжень земельного податку та орендної плати за січень – червень 2008–2013 років	49
Діаграма 3.4.6	Динаміка надходжень місцевих податків і зборів за січень – червень 2008–2013 років	50
Діаграма 3.4.7	Динаміка надходжень єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва за січень – червень 2008–2013 років	51
Діаграма 3.4.8	Динаміка надходжень єдиного податку з юридичних і фізичних осіб за січень – червень 2008–2013 років	51
Діаграма 3.4.9	Структура неподаткових надходжень місцевих бюджетів за січень – червень 2008–2013 років	52
Діаграма 3.4.10	Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – червень 2012 року	53
Діаграма 3.4.11	Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – червень 2013 року	53
Діаграма 3.4.12	Частка видатків у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету за січень – червень 2010–2013 років	55
Діаграма 3.4.13	Частка видатків місцевих бюджетів у ВВП за січень – червень 2012–2013 років	56
Діаграма 3.4.14	Структура видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією за січень – червень 2012–2013 років	57
Діаграма 3.4.15	Видатки місцевих бюджетів у розрізі функціональної класифікації за січень – червень 2012–2013 років	58

Діаграма 3.4.16	Структура видатків місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – червень 2012–2013 років	58
Діаграма 3.4.17	Видатки місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – червень 2012–2013 років	59
Діаграма 3.4.18	Динаміка перерахування трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – червень 2008–2013 років	60
Діаграма 3.4.19	Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – червень 2012 року.....	61
Діаграма 3.4.20	Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – червень 2013 року.....	61
Діаграма 3.4.21	Динаміка перерахування трансфертів із місцевих бюджетів до державного бюджету за січень – червень 2008–2013 років	65

СТИСЛИЙ ВИКЛАД ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

Вашій увазі пропонується періодичне видання «Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету», підготовлене експертами Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) у рамках виконання проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження» (USAID).

Матеріали моніторингу ґрунтуються на офіційній звітності Державної казначейської служби України, інформації Державної служби статистики України, даних Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Комітету Верховної Ради України з питань бюджету та відомостях інших офіційних джерел.

У цьому виданні традиційно наведено стислий огляд змін, що відбулися в законодавчій базі, охарактеризовано основні макроекономічні показники. Детально проаналізовано підсумки виконання зведеного, державного та місцевих бюджетів, що дало змогу визначити вплив на їх стан ухвалених фіскальних рішень. Особлива увага приділена оцінці виконання місцевих бюджетів як головного фінансового механізму забезпечення населення соціальними послугами та гарантіями.

Макроекономічна ситуація повторює тенденцію попередніх періодів, спостерігається низьке економічне зростання, що спричинено залежністю від імпорту енергоресурсів.

Номінальний ВВП склав 653,5 млрд грн, що на 1,7 % більше минулорічного показника.

Падіння реального ВВП становило 1,3 % (у постійних цінах 2007 року)¹ порівняно зі зростанням на 3,0 % у минулому році та на 6,2 % у кризовому 2008 році.

Продовжилося зниження обсягів виробництва у ряді галузей. Найбільш стрімко протягом останніх трьох років скорочуються обсяги виробництва хімічної продукції.

Індекс споживчих цін (ІСЦ) протягом січня – червня 2013 року залишився незмінним порівняно з аналогічним періодом минулого року і становив 100,2 %.

Індекс цін виробників не демонстрував стійкої закономірності у звітному періоді. Так, після спаду у лютому 2013 року (на 1,3 в. п.) ІЦВ зростав протягом березня – червня 2013 року, та становив у червні 103,7 %.

Сальдо зовнішньоторговельного балансу України було від'ємним, зменшилося порівняно з минулорічним показником у 4,8 раза і дорівнювало –0,79 млрд дол США. Водночас цей показник майже удвічі покращився порівняно з докризовим 2008 роком. Це пояснюється позитивним фактом зростання експорту на 5,3 % порівняно з 2008 роком та зниження імпорту на 2,9 %.

За I півріччя 2013 року **номінальна середньомісячна заробітна плата** у розрахунку на одного штатного працівника склала 3 380,0 грн, що майже на 16 % більше минулорічного показника. Це перевищує державні соціальні стандарти (рівень мінімальної заробітної плати та прожитковий мінімум працездатної особи, що дорівнюють 1 147 грн) майже у 3 раза.

Реальна заробітна плата зросла на 9,6 % (за аналогічний період 2012 року зростання становило 8,1 %).

Рівень виконання **дохідної частини зведеного та державного бюджету** у січні – червні 2013 року засвідчив існування ризиків невиконання річного планового показника. Найбільш висока ймовірність невиконання річного плану стосується податку на додану

1 <http://www.ukrstat.gov.ua/>

вартість (очікуваний рівень виконання плану 87,0 – 90,0 %) та податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції (89,0 – 91,0 %). Є підстави прогнозувати й недонадходження податку на доходи фізичних осіб, який є основним джерелом **надходжень місцевих бюджетів** (очікуваний рівень виконання плану – 92,0–93,0 %).

На відміну від попереднього року, річний план за кількома дохідними статтями може бути перевиконаним. В частині державного бюджету мова йде про податок на прибуток підприємств, який може бути перевиконаним на 9–10 %, або на 4–5 млрд грн. Серед податків, які зараховуються до місцевих бюджетів, перевиконання на рівні 127–130 % можна очікувати за статтею єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва.

Характерною ознакою цього періоду стало суттєве уповільнення темпів приросту податкових надходжень. Так, надходження до державного бюджету в першій половині року були на 3,7 % менші відповідного показника минулого року.

Вищезазначені характеристики бюджетного процесу в частині доходів призвели до змін у структурі доходів як зведеного, так і державного бюджетів. Найсуттєвішою зміною стало зменшення частки податкових надходжень (на 1,9 в. п. та 2,9 в. п. відповідно) з одночасним зростанням частки неподаткових надходжень (на 1,9 в. п. та 2,8 в. п. відповідно).

Рівень виконання **видатків зведеного бюджету** дещо збільшився (на 0,6 в. п.) порівняно з січнем – червнем 2012 року та становив 44,5 %.

Темпи зростання видатків зведеного бюджету зменшилися на 5,4 в. п. і становили 110,2 %. Однак цього року вони перевищували темпи приросту ВВП, які суттєво скоротилися порівняно з минулим роком. Таким чином, частка видатків зведеного бюджету у ВВП збільшилася до 36,6 %, або на 3,2 в. п.

Частка видатків місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету зменшилася на 0,4 в. п. щодо показника 2012 року і становила майже 45,0 %.

Видатки державного бюджету виконані у сумі 185,4 млрд грн, що становить 43,7 % річного планового показника.

Найкраще фінансувалися видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення (49,6 % річного планового обсягу, що на 5,5 в. п. більше, ніж у минулому році), освіти (47,2 %), духовний та фізичний розвиток і міжбюджетні трансферти (по 45,4 %). Традиційно найнижчими рівнями фінансування характеризувалися видатки на житлово-комунальне господарство. У I півріччі цього року на зазначені цілі було витрачено 25,4 млн грн, або 29,5 % від річного плану.

Головними пріоритетами державної політики у контексті збільшення видатків державного бюджету порівняно з минулим роком (83,8 % загальної суми збільшення) стали видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення (на них припало 46,6 % усього збільшення видатків); міжбюджетні трансферти – 20,7 %; загальнодержавні функції – 16,5 %, з яких 15,0 % – обслуговування боргу.

Видатки місцевих бюджетів зросли на 16,1 % та становили 114,9 млрд грн. Рівень виконання річного плану, затвердженого місцевими радами, склав 46,5 %. Традиційно більшість видатків місцевих бюджетів спрямовуються у соціально-культурну сферу (87,4 %). Водночас у I півріччі 2013 року мало місце зростання видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення (на 14,4 %) та зменшення видатків на ЖКГ (на 15,3 %).

Щомісячний тренд видатків місцевих бюджетів був подібний до минулорічного. Водночас у квітні 2013 року було зафіксовано суттєве зростання обсягів видатків місцевих бюджетів – на 21,8 % щодо аналогічних показників попереднього року.

В економічній структурі видатків відмічається скорочення на 0,3 в. п. частки видатків на оплату праці з нарахуваннями, які традиційно є найбільшими серед усіх видатків місцевих бюджетів і становлять за підсумками I півріччя 2013 року 48,9 %. Також спостерігається скорочення на 1,5 в. п. частки видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв (до 7,1 %). Капітальні видатки місцевих бюджетів профінансовано у розмірі близько 6,0 млрд грн, а їх обсяги збільшилися на 661,1 млн грн, або на 12,5 %.

Дефіцит державного бюджету склав 22,7 млрд грн, що становить 44,6 % граничного розміру, встановленого законом про Державний бюджет України на 2013 рік. Порівняно з відповідним показником минулого року розмір дефіциту державного бюджету збільшився на 16,0 млрд грн, або у 3,4 раза.

Запозичення до державного бюджету здійснені у розмірі 77,2 млрд грн (57,0 % від річного плану). Внутрішні запозичення здійснено у сумі 57,5 млрд грн, зовнішні – у сумі 19,7 млрд грн. **Погашення державного боргу** становило 35,1 млрд грн, що складає 43,3 % річного планового обсягу. З них погашення внутрішнього боргу – 15,4 млрд грн, або 33,9 % річного планового обсягу, зовнішнього боргу – 19,7 млрд грн, або 55,3 %. Порівняно з минулим роком у 2,5 раза збільшилося перевищення обсягів запозичень над погашенням. Це відбулося через зростання запозичень до державного бюджету у 1,5 раза з одночасним зменшенням на 6,7 % видатків, які спрямовуються на погашення державного боргу.

За даними Державної казначейської служби, **обсяги позик на покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів** за рахунок коштів єдиного казначейського рахунка склали 30,2 млрд грн, що на 5,4 % більше, ніж аналогічний показник 2012 року. Погашення цих позик становило 25,1 млрд грн порівняно з 23,8 млрд грн у I півріччі минулого року.

Надходження від приватизації державного майна виконані у сумі 0,2 млрд грн, або 1,6 % річного плану. За аналогічний період минулого року такі надходження становили 5,1 млрд грн, або 50,9 % від річного плану.

Залишки бюджетних коштів на кінець червня 2012 року становили 37,9 млрд грн і збільшилися з початку року на 10,8 млрд грн. Порівняно з аналогічним показником минулого року залишки зменшилися на 21,8 %.

РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ З ПИТАНЬ БЮДЖЕТУ ЗА ЧЕРВЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2013 РОКУ

1.1. ДОХІДНА ЧАСТИНА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

**АКОН УКРАЇНИ ВІД
04.07.2013
№ 391-VII**

Законом України від 4 липня 2013 року № 391-VII було внесено зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік», шляхом доповнення його статтею 22, якою було надано право Кабінету Міністрів України реструктурувати фактичну бюджетну заборгованість за визначеними ним видатками державного бюджету, що виникла станом на 1 січня 2013 року у встановлених ним обсягах, шляхом видачі фінансових казначейських векселів строком обігу до 5 років з дохідністю, що не перевищує 5 %.

Крім того, органам, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, надано право видавати платнику ПДВ, який подав заяву про обрання способу відшкодування з бюджету суми податку на додану вартість шляхом отримання фінансового казначейського векселя, зазначену у висновку суму бюджетного відшкодування шляхом видачі фінансового казначейського векселя строком обігу до 5 років з дохідністю, що не перевищує 5 %.

Довідка. Згідно з підпунктом 14.1.176-1 статті 14 Податкового кодексу України, фінансовий казначейський вексель – це цінний папір, що посвідчує зобов'язання центрального органу виконавчої влади, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, який випускається в бездокументарній формі з метою оформлення наявної заборгованості Державного бюджету України. Відшкодування ПДВ шляхом оформлення (випуску) казначейського фінансового векселя здійснюється за згодою платника податку. Оформлення (випуск) казначейського фінансового векселя прирівнюється до видачі платнику податку суми бюджетного відшкодування, у тому числі автоматичного, шляхом перерахування коштів з бюджетного рахунку на поточний рахунок платника податків. Казначейський фінансовий вексель не може бути пред'явлений до закінчення терміну його погашення.

Таким чином, змінами до державного бюджету на 2013 рік надано право реструктурувати 2 види заборгованості:

- 1) фактичну бюджетну заборгованість за видатками (наприклад, за інвестиційними проектами під Євро-2012), що виникла станом на 1 січня 2013 року;
- 2) поточну заборгованість з відшкодування ПДВ, у тому числі автоматичного.

Водночас **законопроектом не визначено конкретні обсяги заборгованості, що реструктурується**. Відповідно до звіту Уряду про виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2012 рік», кредиторська заборгованість за видатками загального фонду державного бюджету станом на 01.01.2013 р. становила 4 354,8 млн грн. Отже, можна припустити, що на таку суму будуть оформлені векселі. Щодо ПДВ, то можна припустити, що оформлення бюджетної заборгованості з відшкодування податку стане предметом обговорень між податковими органами та платниками податків, причому й тими, які підпадають під критерії отримання такого відшкодування в автоматичному режимі (підпункт 200.18.2 пункту 200.18 статті 200 Податкового кодексу України).

Оцінка результату для державного бюджету від запровадження зазначених змін.

Запровадження механізму реструктуризації бюджетної заборгованості шляхом видачі фінансових казначейських векселів дозволить зменшити навантаження на видаткову частину бюджету через відтермінування поточної заборгованості на 5 років.

У результаті введення в дію норми щодо реструктурування бюджетної заборгованості шляхом видачі фінансових казначейських векселів можна очікувати покращання певних бюджетних показників у 2013 році, зокрема в частині надходжень податку на додану вартість. Оскільки оформлення (випуск) казначейського фінансового векселя прирівнюється до видачі платнику податку суми бюджетного відшкодування, у тому числі автоматичного» (абзац дев'ятий, підпункту 14.1.176-1 пункту 14.1 статті 14 Податкового кодексу України), відшкодування, оформлене векселем, продовжуватиме обліковуватися за кодом 14010200 «Бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами». Водночас запроваджені зміни не вирішують проблеми виконання дохідної частини бюджету, оскільки таке покращення завищуватиме базу для розрахунку бюджетних надходжень на наступний рік. Остаточні висновки щодо впливу зазначених змін на економічну ситуацію можна буде зробити після затвердження порядку оформлення (випуску) фінансових казначейських векселів.

**ЗАКОН УКРАЇНИ
ВІД 04.07.2013
№ 403-VII**

Законом України від 4 липня 2013 року № 403-VII внесено зміни до статті 265 Податкового кодексу України, якими відтерміновано запровадження податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та внесено деякі зміни до процедури нарахування та сплати цього податку.

Основні нововведення є такими:

- 1) база оподаткування обчислюється **з сумарної житлової площі всіх об'єктів оподаткування**, які перебувають у власності платника податку;
- 2) запроваджуються додаткові ставки при сумарному оподаткування різних видів об'єктів нерухомості – квартир і будинків;

3) податок сплачується **не за місцем реєстрації об'єкта нерухомості**, а за місцем податкової адреси платника податку, окрім об'єктів нерухомості, які належать нерезидентам;

4) **обмежуються право органів місцевого самоврядування** щодо визначення ставок податку лише для квартир, житлова площа яких не перевищує 240 кв. м, та будинків до 500 кв. м;

5) запроваджується звільнення від оподаткування об'єктів нерухомості, які належать релігійним організаціям;

6) запроваджується звільнення від оподаткування об'єктів нерухомості, які належать малозабезпеченим;

7) передбачається створення органами податкової служби реєстру платників податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;

8) **скасовується обов'язок сплати податку у 2013 році.**

Оцінка результату запровадження зазначених змін.

1) У 2013 році місцеві бюджети не отримають близько 75 млн грн податку на нерухоме майно, що становить 0,03% від загальних надходжень місцевих бюджетів, запланованих на 2013 рік.

2) Перехід від пооб'єктного визначення бази оподаткування до сумарного (що передбачено змінами до статті 265.3) може призвести до зменшення суми податку, яка сплачується до місцевих бюджетів. Це можна проілюструвати на таких умовних прикладах:

Приклад 1. Платник податку має у власності 2 квартири з житловою площею 70 і 100 кв. м.

У разі пооб'єктного визначення бази оподаткування такий платник податку в умовах 2013 року (мінімальна заробітна плата 1 147 грн) сплатив би податок з 1 квартири за його вибором: $70 \text{ кв. м} * 1\,147 \text{ грн} * 1\% = 802,9 \text{ грн}$.

У разі сумарного визначення бази оподаткування, спочатку підсумовується житлова площа об'єктів нерухомості, яка зменшується на 120 кв. м (стаття 265.4.1 пункт а). Відтак, сума податку становила б: $(70 \text{ кв. м} + 100 \text{ кв. м} - 120 \text{ кв. м}) * 1\,147 \text{ грн} * 1\% = 573,5 \text{ грн}$, що на 229,4 грн менше, ніж у попередньому випадку.

Приклад 2. Платник податку має у власності 1 квартиру і 1 житловий будинок з житловою площею 70 і 300 кв. м. відповідно.

У разі пооб'єктного визначення бази оподаткування такий платник податку в умовах 2013 року (мінімальна заробітна плата 1 147 грн) сплатив би податок з квартири та застосував би право зменшення до будинку: $((70 \text{ кв. м} + (300 \text{ кв. м} - 250 \text{ кв. м})) * 1\,147 \text{ грн} * 1\% = 1\,376,4 \text{ грн}$.

У разі сумарного визначення бази оподаткування, спочатку підсумовується житлова площа об'єктів нерухомості, яка зменшується на 370 кв. м (стаття 265.4.1 пункт в). Відтак, сума податку становила б: $(70 \text{ кв. м} + 300 \text{ кв. м} - 370 \text{ кв. м}) * 1\,147 \text{ грн} * 1\% = 0,0 \text{ грн}$.

3) Скорочення надходжень податку може бути й більш значним через те, що база оподаткування продовжує розраховуватися, виходячи не із загальної площі об'єкта нерухомості, а з житлової – показник, який може бути змінений у результаті перепланування.

4) Запровадження додаткових звільнень (для релігійних організацій та малозабезпечених сімей) також буде впливати на скорочення бази, з якої розраховуватиметься податок.

5) Попри те, що Законом передбачено сплату податку **не за місцем реєстрації об'єкта нерухомості**, а за місцем податкової адреси платника податку, передбачено також запровадження принципу пропорційності розподілу надходжень податку, що більше враховує інтереси місцевих громад (за попередньою редакцією статті 265 Податкового кодексу одна громада могла б не отримати нічого, водночас як інша отримувала б усю суму нарахованого податку з одного платника).

6) Беззаперечною перевагою Закону є законодавче закріплення функціонування реєстру платників податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (пункт 17 Перехідних положень).

Висновок. Запроваджені зміни не вирішують системні вади податку на нерухоме майно, оскільки:

1) не забезпечують значних надходжень до місцевих бюджетів;

2) не забезпечують прогресивності податку, коли багатий платить більше;

3) не створюють зв'язок між сплаченим податком і рівнем якості наданих послуг органом місцевого самоврядування, оскільки податок сплачуватиме лише незначна кількість членів громади.

Відтак, відстрочення стягнення податку до 2014 року має бути використане для перегляду підходів до його адміністрування, а саме шляхом залучення до оподаткування всіх об'єктів нерухомого майна незалежно від його власника або користувача за мінімальними ставками.

**НАКАЗ
МІНІСТЕРСТВА
ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ВІД 02.09.2013
№ 786**

Наказом Міністерства фінансів України від 2 вересня 2013 року № 786 внесені зміни до бюджетної класифікації, затвердженої Наказом Міністерства фінансів України від 14 січня 2011 року № 11.

Зміни до бюджетної класифікації внесені відповідно до Закону України від 04.07.2013 року № 422 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сплати екологічного податку за утилізацію знятих з експлуатації транспортних засобів та вдосконалення деяких податкових норм».

Зокрема, класифікацію доходів бюджету доповнено позиціями щодо екологічного податку за утилізацію знятих з експлуатації транспортних засобів.

1.2. ВИДАТКОВА ЧАСТИНА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС

ПОСТАНОВА КАБІNETУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 19.06.2013 № 465

Постановою Кабінету Міністрів України від 19 червня 2013 року № 465 внесені зміни до Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року № 228.

Змінами визначено, що заклади охорони здоров'я, які надають вторинну (спеціалізовану) та екстрену медичну допомогу відповідно до Закону України «Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та місті Києві», застосовують процедури складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів, визначені для вищих навчальних закладів I–IV рівнів акредитації та наукових установ, що утримуються за рахунок бюджетних коштів, а також закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну допомогу у пілотних регіонах.

Постанова набирає чинності з 1 січня 2014 року.

ПОСТАНОВА КАБІNETУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 21.08.2013 № 592

Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року № 592 «Про здійснення державних зовнішніх запозичень у 2013 році» регламентовано, що державні зовнішні запозичення у 2013 році здійснюються шляхом залучення позики, та затверджено Умови їх здійснення. Зокрема, передбачено нарахування на основну суму позики доходу за ставкою 6,5 % річних, а її погашення здійснюватиметься не пізніше ніж через два роки після залучення.

1.3. МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ

ПОСТАНОВА КАБІNETУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 14.08.2013 № 576

Постановою Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2013 року № 576 внесені зміни до Порядку використання коштів державного фонду регіонального розвитку, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 2012 року № 656 «Питання державного фонду регіонального розвитку».

Із Порядку вилучено норму, яка не дозволяла спрямовувати кошти державного фонду регіонального розвитку на фінансування інвестиційних програм (проектів), видатки на які передбачені у державному бюджеті за іншими бюджетними програмами.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗА СІЧЕНЬ – ЧЕРВЕНЬ 2013 РОКУ

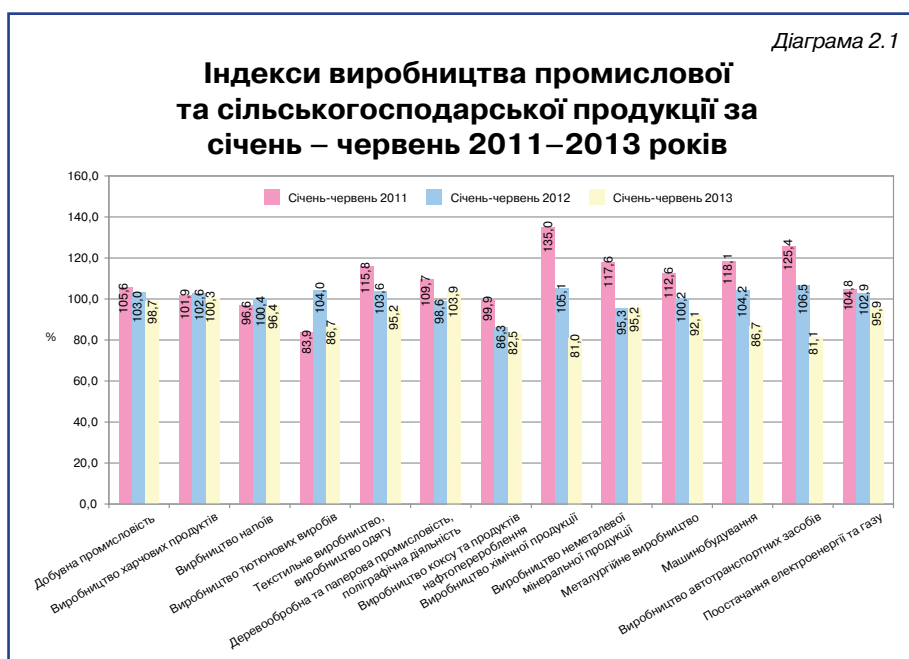
ВВП

Номинальний ВВП склав 653,5 млрд грн, що на 1,7 % більше, ніж у минулому році.

Найбільші частки валової доданої вартості у загальному підсумку припадають на будівництво (16,4 %), податки на продукти (13,3 %, ця частка зменшилась порівняно з першим півріччям 2012 року на 1,6 в. п.), переробну промисловість (13,1 %, що менше показника 2012 року на 1,4 в. п.), діяльність транспорту та зв'язку (10,3 %), торгівлю та ремонт автомобілів і предметів побутового вжитку (10,2 %).

Падіння реального ВВП становило 1,3 % (у постійних цінах 2007 року)² порівняно зі зростанням на 3,0 % у минулому році та на 6,2 % у докризовому 2008 році.

Динаміку індексів виробництва промислової та сільськогосподарської продукції відображено на діаграмі 2.1.

Продовжувалася тенденція до зниження обсягів виробництва за рядом галузей. Найбільш стрімко протягом останніх трьох років скорочували обсяги виробництва хімічної продукції. Так, цей показник за січень – червень 2013 року зменшився на 22,1 % порівняно з минулорічним показником і на 40,3 %, порівняно з 2011 роком. Також високий темп падіння виробництва спостерігається у галузі машинобудування, де обсяги виробництва за перше півріччя 2013 року зменшилися порівняно з аналогічним показником минулого року на 23,8 %.

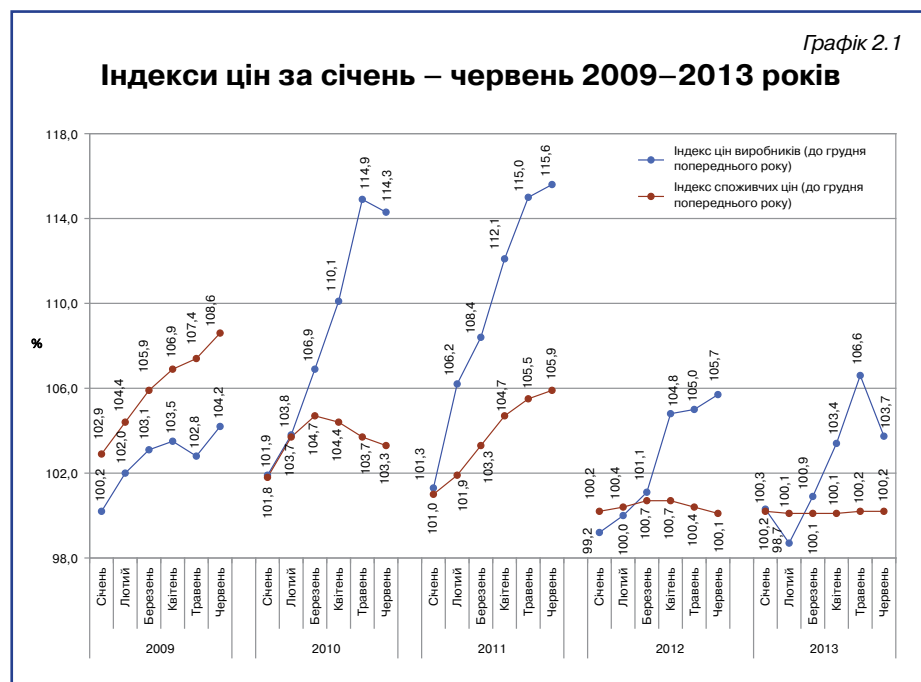
Аналогічна тенденція до зниження обсягів виробництва скла-лась у галузі машинобудування, виробництві автотранспортних засобів, металургійному виробництві, текстильному виробництві, виробництві одягу, а також у галузі постачання електрое-нергії та газу.

За перше півріччя 2013 року обсяги виробництва збільши-лися порівняно з аналогічним періодом минулого року лише у деревообробній та паперовій промисловості, поліграфічній діяльності – на 8,1 %.

ІНДЕКСИ ЦІН СПОЖИВАЧІВ І ВИРОБНИКІВ

Індекс споживчих цін (ІСЦ) протягом січня – червня 2013 року залишався майже незмінним (див. графік 2.1). Згідно зі статистичними даними, за цей період, як і в минулому році, відбувалося зниження цін на молоко, сир та яйця, цукор, овочі, одяг та взуття, продукти харчування та побутову техніку.

Ціни на олію та жири залишилися на рівні минулого року. Разом з тим, зросли ціни на алкогольні напої, тютюнові вироби (на 7,3 %), охорону здоров'я (на 1,9 %), транспорт (на 2,0 %) та зв'язок (на 1,7 %)

Ціни на житло, комунальні послуги та енергоносії підвищи-лись у середньому в межах 1,5–2,0 %, тоді як у минулому році цей показник дорівнював у середньому 0,7 %. Також значно подорожчала освіта: порівняно з минулим роком ціни на дошкіль-ну та початкову освіту збільшилися на 3,3 %, середню – на 5,2 % та вищу – на 4,0 %.

На відміну від ІСЦ, **індекс цін виробників** не демонстру-вав стійкої закономірності у звітному періоді. Так, після спаду у лютому 2013 року (на 1,3 в. п.) ІЦВ зростав протягом березня – червня 2013 року та становив у червні 103,7 %. (див. графік 2.1).

ДОХОДИ І ВИТРАТИ НАСЕЛЕННЯ

За I півріччя 2013 року **номінальна середньомісячна заробітна плата** у розрахунку на одного штатного працівника склала 3 380,0 грн, що майже на 16 % більше минулорічного показника. (див. таблицю 2.1).

Таблиця 2.1

Номінальна і реальна заробітна плата у розрізі регіонів України за січень – червень 2011–2013 років

Назва адміністративно-територіальної одиниці	Середньомісячна заробітна плата (у розрахунку на одного штатного працівника), грн			Темп зростання номінальної заробітної плати, %		Індекс реальної заробітної плати (до відповідного періоду попереднього року), %		
	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2012 рік/2011 рік	2013 рік/2012 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік
Автономна Республіка Крим	2 158,0	2 521,0	3 003,0	116,8	119,1	107,3	104,2	112,8
Вінницька область	1 941,0	2 325,0	2 799,0	119,8	120,4	110,1	110,1	110,9
Волинська область	1 877,0	2 231,0	2 741,0	118,9	122,9	112,7	109,7	112,1
Дніпропетровська область	2 670,0	3 048,0	3 408,0	114,2	111,8	111,7	108,8	107,9
Донецька область	2 925,0	3 384,0	3 803,0	115,7	112,4	110,3	111,1	107,3
Житомирська область	1 970,0	2 271,0	2 779,0	115,3	122,4	109,7	107,7	110,9
Закарпатська область	1 949,0	2 245,0	2 758,0	115,2	122,9	108,4	105,5	110,4
Запорізька область	2 469,0	2 840,0	3 238,0	115,0	114,0	107,4	109,5	109,2
Івано-Франківська область	2 118,0	2 463,0	2 925,0	116,3	118,8	110,0	107,9	107,3
Київська область	2 592,0	3 035,0	3 443,0	117,1	113,4	106,7	112,7	111,5
Кіровоградська область	1 980,0	2 326,0	2 741,0	117,5	117,8	111,2	106,1	109,8
Луганська область	2 590,0	2 965,0	3 391,0	114,5	114,4	111,4	109,7	109,5
Львівська область	2 124,0	2 479,0	2 887,0	116,7	116,5	106,8	106,5	110,0
Миколаївська область	2 326,0	2 717,0	3 199,0	116,8	117,7	107,3	104,0	111,5
Одеська область	2 269,0	2 618,0	3 095,0	115,4	118,2	107,5	105,4	110,2
Полтавська область	2 331,0	2 729,0	3 049,0	117,1	111,7	112,1	108,6	108,0
Рівненська область	2 084,0	2 487,0	3 000,0	119,3	120,6	112,9	104,4	111,7
Сумська область	2 062,0	2 396,0	2 789,0	116,2	116,4	107,4	108,2	110,5
Тернопільська область	1 767,0	2 109,0	2 580,0	119,4	122,3	109,6	104,2	109,3
Харківська область	2 267,0	2 633,0	3 061,0	116,1	116,3	106,7	107,5	111,4
Херсонська область	1 861,0	2 184,0	2 665,0	117,4	122,0	106,5	103,1	111,1
Хмельницька область	1 949,0	2 316,0	2 831,0	118,8	122,2	110,3	106,4	110,6
Черкаська область	2 028,0	2 414,0	2 911,0	119,0	120,6	112,0	107,6	109,1
Чернівецька область	1 865,0	2 223,0	2 676,0	119,2	120,4	111,0	104,0	108,6
Чернігівська область	1 872,0	2 216,0	2 670,0	118,4	120,5	109,3	105,1	111,4
м. Київ	3 797,0	4 452,0	5 107,0	117,3	114,7	103,4	105,4	108,5
м. Севастополь	2 358,0	2 780,0	3 278,0	117,9	117,9	105,3	102,3	107,8
Україна	2 494,0	2 917,0	3 380,0	117,0	115,9	108,6	108,1	109,6

Така середньомісячна заробітна плата майже у 3,0 рази перевищує державні соціальні стандарти (рівень мінімальної заробітної плати та прожитковий мінімум працездатної особи, що дорівнюють 1 147 грн, згідно з Законом України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» зі змінами).

Найбільше значення середньомісячної заробітної плати традиційно зафіксовано у м. Києві (5 107,0 грн). До областей з найвищою середньомісячною заробітною платою належать: Донецька область – 3 803,0 грн, Київська – 3 443,0 грн, Дніпропетровська – 3 408,0 грн, Луганська – 3 391,0 грн, Запорізька – 3 238,0 грн та Миколаївська області – 3 199,0 грн.

Найнижча середньомісячна заробітна плата спостерігається у Тернопільській – 2 580,0 грн та Херсонській областях – 2 665,0 грн.

Реальна заробітна плата зросла на 9,6 % (за аналогічний період 2012 року зростання становило 8,1 %). Зростання відбулося за усіма регіонами, особливо високі показники мають Автономна Республіка Крим та Волинська область: 12,8 в. п. та 11,7 в. п. відповідно.

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ

Від'ємне **сальдо зовнішньоторговельного балансу України** зменшилося порівняно з минулорічним показником у 4,8 раза (див. діаграму 2.2) і дорівнювало – 0,8 млрд дол США. Водночас цей показник майже удвічі покращився порівняно з докризовим 2008 роком. Це пояснюється позитивним фактом зростання експорту на 5,3 % порівняно з 2008 роком та зниження імпорту на 2,9 %.

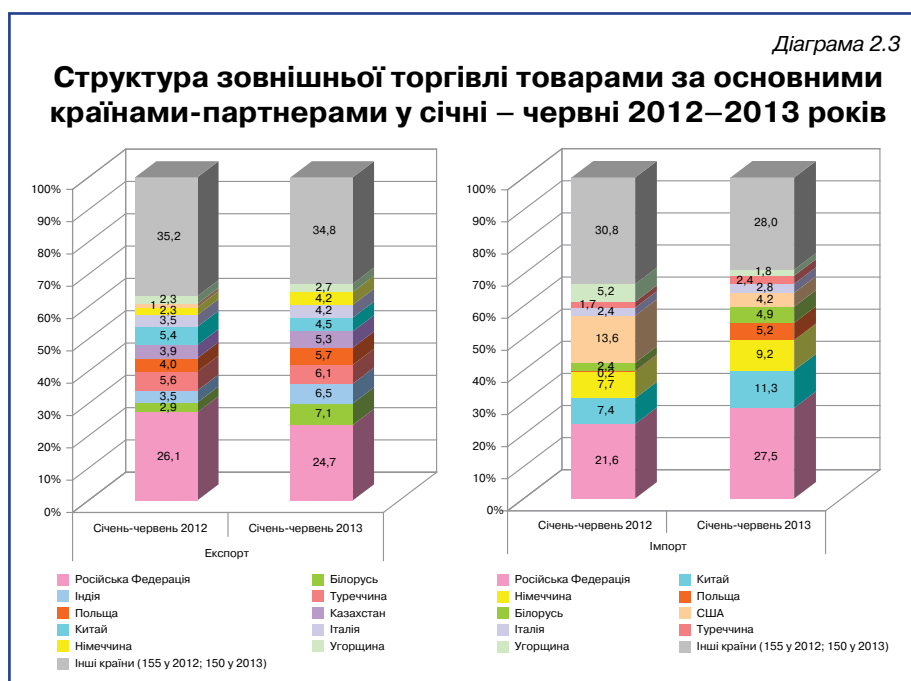
Імпорт товарів за січень – червень 2013 року зменшився на 14,5 % порівняно з показником 2012 року. Аналогічна ситуація склалась і з **експортом товарів**, який впав на 8,7 % при зростанні експорту послуг на 5,4 %.

У структурі зовнішньої торгівлі послугами за січень – червень 2013 року, як і у попередньому році, найбільші частки припадають на транспортні послуги (56,3 %), ділові послуги (12,2 %) та послуги з переробки матеріальних ресурсів (10,0 %).

Основними споживачами української продукції, є Російська Федерація (24,7 %), Туреччина (6,1 %), Китай (4,5 %), Італія (4,2 %), Польща (3,9 %), (див. діаграму 2.3). Частки торгівлі з усіма переліченими основними споживачами української продукції зменшилися, порівняно з минулим роком. Аналізований

період 2013 року характеризується зростанням часток та такими країнами як Білорусь (на 4,2 в.п.) та Індія (на 3 в.п.) порівняно з аналогічним періодом 2012 року.

З основних наведених на діаграмі 2.3. країн – постачальників товарів в Україну найбільша частка імпорту припадає на 4 країни: Російську Федерацію (27,5 %, хоча порівняно з минулим роком ця частка зменшилась на 5,8 в. п.), Китай (11,3%), Німеччину (9,2 %, що більше частки 2012 року на 1,1 в. п.) та Польщу (5,2 %).

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ БЮДЖЕТУ ЗА СІЧЕНЬ – ЧЕРВЕНЬ 2013 РОКУ

3.1. ВИКОНАННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ ЗА СІЧЕНЬ – ЧЕРВЕНЬ 2013 РОКУ

ДОХОДИ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ

Виконання дохідної частини зведеного бюджету за січень – червень 2013 року склало 211,1 млрд грн, що більше аналогічного показника попереднього року на 2,3 млрд грн, або на 1,1 % (див. таблицю 3.1.1). Темп приросту зменшився на 16,3 в. п. порівняно з 2012 роком та на 21,3 в. п. порівняно з 2011 роком. Такі темпи відповідають зниженню темпів приросту ВВП за аналогічні періоди: у 2013 році вони становили 1,7 %, у 2012 році – 10,8 %, у 2011 році – 20,9 %.

Таблиця 3.1.1

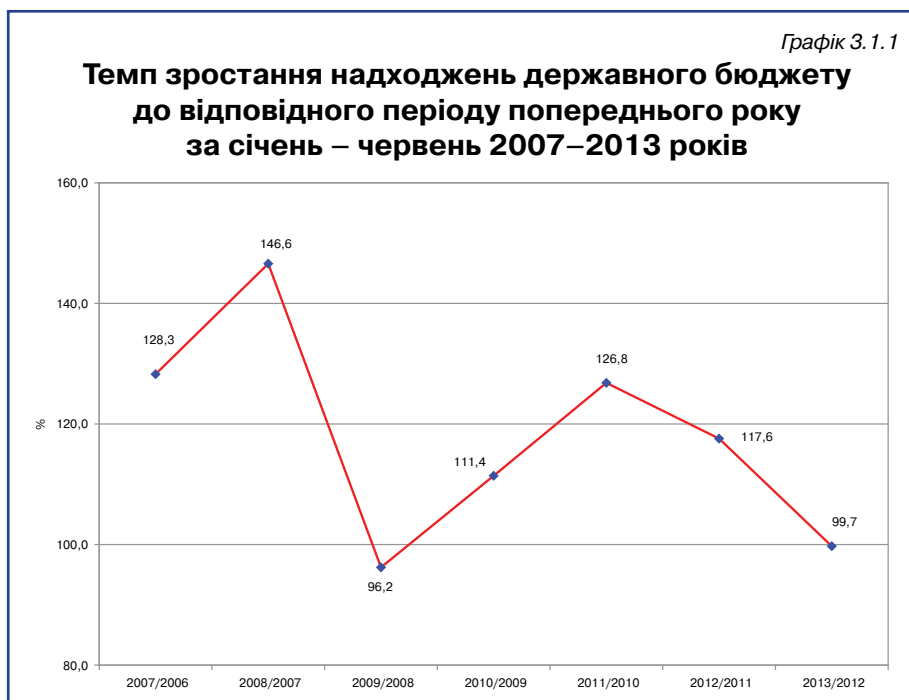
Доходи зведеного, державного та місцевих бюджетів у січні – червні 2010–2013 років

Показники	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2013 рік проти 2012 року	
					Абсолютний приріст, млрд грн	Темп приросту, %
Зведений бюджет, млрд грн, у т. ч.:	145,3	177,8	208,8	211,1	2,3	1,1
– загальний фонд	117,6	152,7	178,7	181,7	3,0	1,7
– спеціальний фонд	27,7	25,1	30,1	29,4	-0,7	-2,3
Державний бюджет (без урахування міжбюджетних трансфертів), млрд грн, у т. ч.:	108,9	138,1	162,3	161,9	-0,4	-0,2
частка у доходах зведеного бюджету, %	74,9	77,7	77,7	77,1	x	x
– загальний фонд	86,8	119,7	140,7	141,7	1,0	0,7
– спеціальний фонд	22,1	18,4	21,6	20,2	-1,4	-0,6
Місцеві бюджети (без урахування міжбюджетних трансфертів), млрд грн, у т. ч.:	36,4	39,7	46,5	49,2	2,7	5,8
частка у доходах зведеного бюджету, %	25,1	22,3	22,3	22,9	x	x
– загальний фонд	30,8	33,0	38,0	40,0	2,0	5,3
– спеціальний фонд	5,6	6,7	8,5	9,2	0,7	8,2

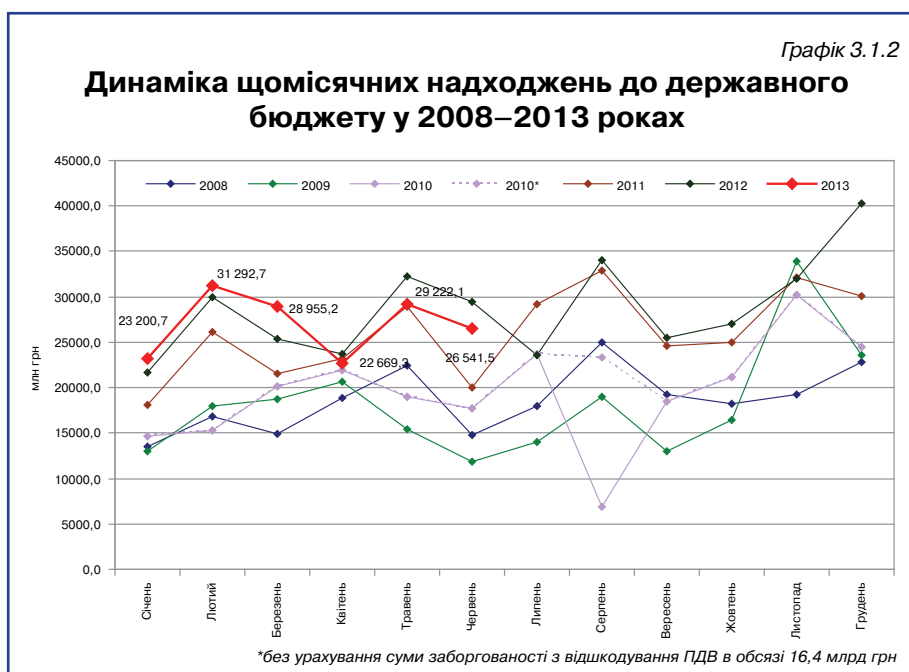
До дохідної частини державного бюджету з урахуванням міжбюджетних трансфертів надійшло 162,7 млрд грн, що на 0,2 млрд грн, або на 1,2 %, менше аналогічного показника 2012 року.

Виконання дохідної частини державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів становило 161,9 млрд грн, що на 0,4 млрд грн, або на 0,3 %, менше відповідного показника попереднього року. Надходження

бюджетних доходів менше минулорічного рівня зафіксовано вперше після кризового 2009 року (див. графік 3.1.1).

Основним чинником скорочення бюджетних надходжень стало падіння обсягів надходжень податку на додану вартість, якого з початку року надійшло на 9,2 % менше, ніж за відповідний період попереднього року. Таке скорочення надходжень основного бюджетоутворюючого податку створює ризик невиконання річного плану за доходами.

Динаміку щомісячних доходів державного бюджету за звітний період представлено на графіку 3.1.2.

СТРУКТУРА ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ

Частка податкових надходжень у структурі загальних надходжень зведеного бюджету порівняно з аналогічним періодом 2012 року зменшилася на 1,9 в. п. внаслідок зменшення частки податку на додану вартість на 3,3 в. п., податку на прибуток підприємств – на 0,9 в. п., податку на доходи фізичних осіб на – 0,8 в. п. і рентної плати та зборів на паливно-енергетичні ресурси – на 3,3 в. п. Частки решти податкових джерел змінилися несуттєво.

Частка неподаткових надходжень зведеного бюджету збільшилась на 1,9 в. п. і становила 16,8 %. Основним чинником збільшення питомої ваги неподаткових надходжень стало зарахування до бюджету надходжень від перевищення валових доходів над видатками Національного банку України в обсязі 10,1 млрд грн.

Частка податкових надходжень у структурі загальних надходжень державного бюджету в I півріччі 2013 року у порівнянні з аналогічним періодом 2012 року зменшилася на 2,9 в. п. Зміни у структурі доходів державного бюджету в цілому подібні до змін у структурі доходів зведеного бюджету.

Структура доходів зведеного та державного бюджетів наведена у таблиці 3.1.2.

Таблиця 3.1.2

Структура доходів зведеного та державного бюджетів у січні – червні 2011–2013 років

(%)

Доходи	Зведений бюджет			Державний бюджет		
	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік
Податкові надходження з, них:	86,4	84,4	82,5	86,8	84,0	81,1
– податок на доходи фізичних осіб	15,6	15,3	16,1	–	2,0	2,2
– податок на прибуток підприємств	14,4	13,7	14,6	18,5	17,6	18,8
– збори за спеціальне використання природних ресурсів, із них:	3,9	4,0	6,5	0,6	0,7	4,0
– плата за землю	2,9	2,8	3,0	–	–	–
– податок на додану вартість	33,5	32,4	29,1	43,1	41,7	37,9
– акцизний податок	8,4	8,8	8,7	10,5	11,0	11,1
– податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	2,7	3,0	2,9	3,4	3,8	3,8
– рентна плата, збори на паливно-енергетичні ресурси	6,0	4,8	1,5	7,7	6,2	2,0
– інші податкові надходження	1,9	2,4	3,1	3,0	1,0	1,3
Неподаткові надходження, у т.ч.:	12,7	14,9	16,8	12,9	15,7	18,5
– доходи від власності та підприємницької діяльності	3,1	5,8	6,2	3,9	7,3	8,0
– адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного та побічного продажу	1,2	1,6	1,6	0,8	1,6	1,5
– власні надходження бюджетних установ	6,8	6,1	7,6	6,3	5,2	7,4
– інші неподаткові надходження	1,6	1,4	1,4	1,9	1,6	1,6
Доходи від операцій з капіталом	0,5	0,5	0,3	0,1	0,1	0,0
Цільові фонди	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Інші надходження	0,1	0,0	0,2	0,1	0,1	0,3

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ ДО ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

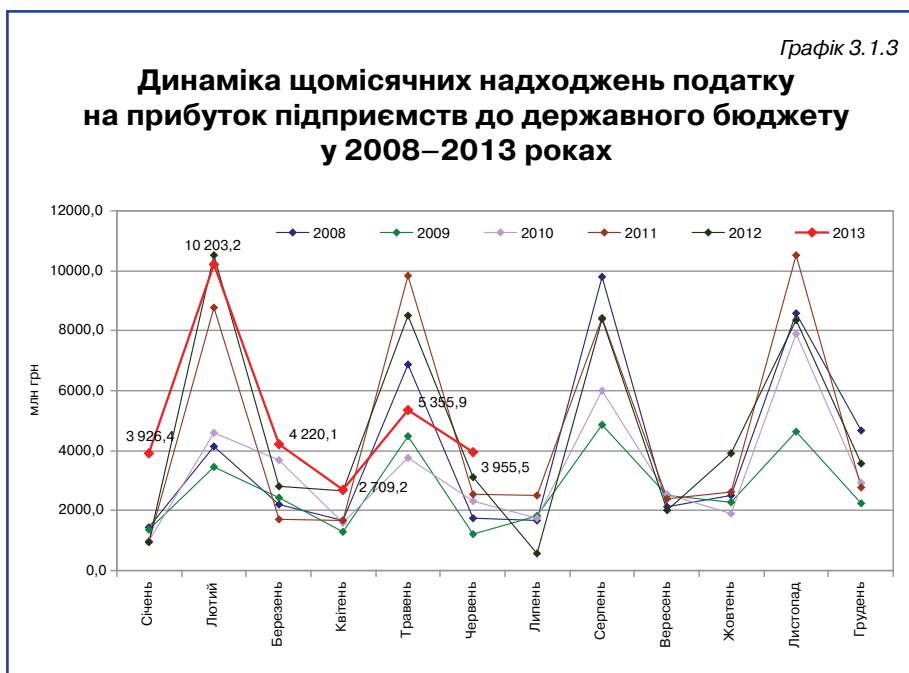
До державного бюджету надійшло 131,3 млрд грн. **податкових надходжень**, що на 5,0 млрд грн, або на 3,7 %, менше відповідного показника минулого року.

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

Попри зменшення з 1 січня 2013 року ставки податку з 21 % до 19 %, у звітному періоді до державного бюджету надійшло **податку на прибуток підприємств** на 1,8 млрд грн, або на 6,4 %, більше відповідного показника попереднього року. Загальний обсяг надходжень податку склав 30,4 млрд грн. Це становить 53,6 % річного плану надходжень податку (зі змінами), що випереджає частку фактичних надходжень у річних за останні 5 років.

Таке випередження пояснюється тим, що у 2013 році було запроваджено авансову сплату податку на прибуток, місячний розмір якого розраховується як 1/12 нарахованого до сплати податку за попередній податковий рік³. За результатами I півріччя поточного року авансом було сплачено 2/3 від загальної суми податку. Водночас підприємства, що у 2012 році мали дохід, який не перевищує 10 млн грн, новостворені підприємства та сільськогосподарські підприємства, сплачуватимуть податок щоквартально. За результатами 6 місяців 2013 року обсяг надходжень, які сплачують такі підприємства, становив 9,8 млрд грн, або 32,3 % від загальних надходжень податку. З огляду на динаміку щоквартальної сплати податку за попередні 5 років, а також ураховуючи, що середньомісячний розмір податку, сплаченого авансом, становить близько 4,0 млрд грн, можна прогнозувати перевиконання надходжень з цього джерела на 9–10 %, або на 4–5 млрд грн.

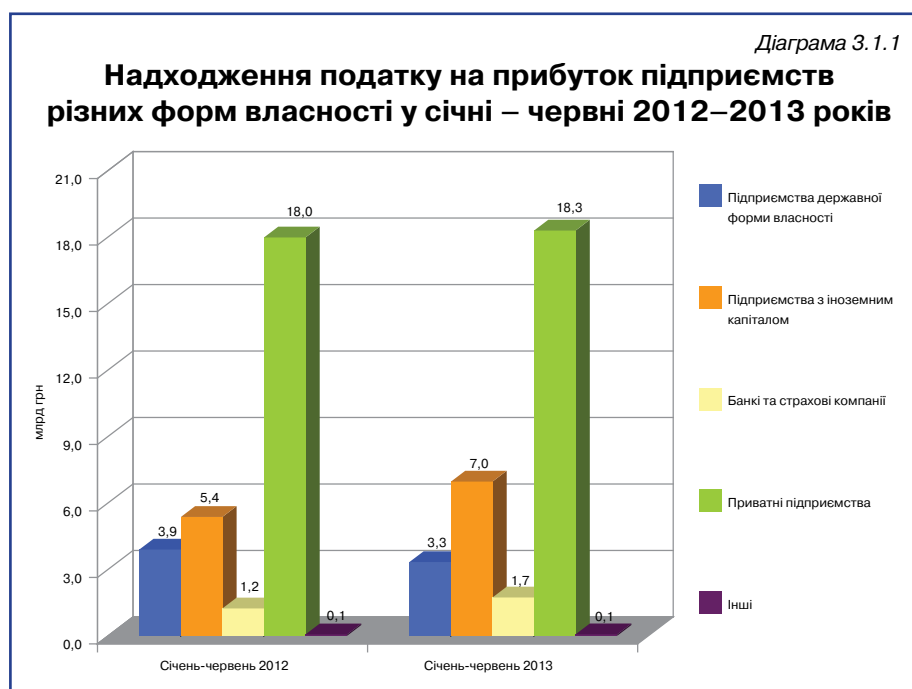
Динаміка надходжень цього податку в цілому демонструє певне «згладжування» місячних надходжень, починаючи з березня 2013 року⁴, що відображає перехід на авансову сплату податку (див. графік 3.1.3).

- 3 У січні – лютому 2013 року сума авансового платежу розраховувалася як 1/9 податку на прибуток, нарахованого в декларації за 9 місяців 2012 року.
- 4 У січні – лютому до бюджету надходили суми податку, нараховані за результатом 2012 року, що пояснює пік надходжень, що припав на цей період.

Податок на прибуток підприємств зріс у I півріччі 2013 року за рахунок збільшення надходжень податку з підприємств і організацій з іноземним капіталом на 1,6 млрд грн, або на 29,7 %. Крім того, збільшилися відрахування й від фінансових установ (банків та страхових компаній) – на 0,5 млрд грн, або на 39,9 %. Це, зокрема, пояснюється тим, що у I півріччі 2013 року банківська система України відновила прибуткову діяльність, задекларувавши прибуток на рівні 1,2 млрд грн. Водночас надходження податку з державного сектору скоротилися на 0,6 млрд грн, або на 14,5 %.

В узагальненому вигляді це представлено на діаграмі 3.1.1.

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

У січні – червні 2013 року до державного бюджету надійшло 61,4 млрд грн **податку на додану вартість**, що на 6,2 млрд грн, або на 9,2 %, менше відповідного показника минулого року.

Рівень виконання річного плану за податком становить 39,7 %, у той час як середній рівень фактичних надходжень за вказаний період за останні 5 років становив 47,3 %.

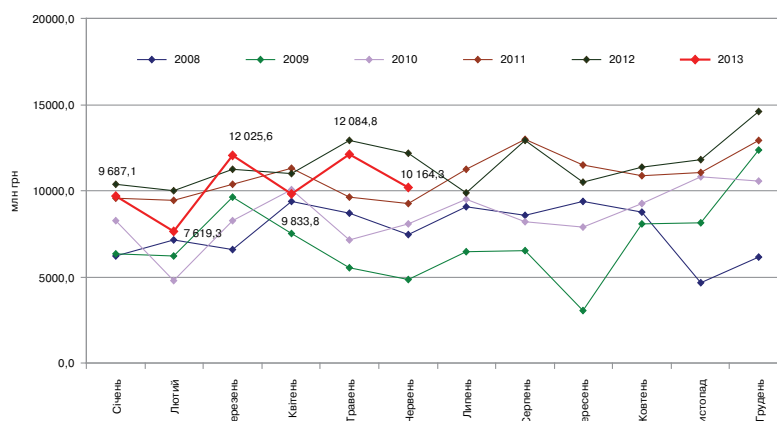
Такий низький рівень виконання плану дає підстави прогнозувати невиконання річного плану з надходжень ПДВ, при чому обсяг невиконання може перевищати 20 млрд грн, або майже 13,0 % від запланованого.

У розрізі окремих складових ПДВ, планові показники податку на додану вартість із ввезених в Україну товарів виконано на 40,7 % (у I півріччі 2012 року – 49,7 %), а з вироблених в Україні товарів – на 42,4 % (у I півріччі 2012 року – 48,2 %).

Щомісячна динаміка надходжень податку на додану вартість представлена на графіку 3.1.4.

Графік 3.1.4

Динаміка щомісячних надходжень податку на додану вартість до державного бюджету у 2008–2013 роках

У червні 2013 року суттєво зменшилися обсяги відшкодування ПДВ з бюджету: якщо у січні – травні 2013 року в середньому відшкодовувалося 4,7 млрд грн на місяць (що становить близько 50,0 % від загального збору ПДВ), то у червні – майже на 1,0 млрд грн менше. Можна припустити й подальше скорочення відшкодування податку коштами з бюджету внаслідок прийняття 4 липня 2013 року змін до закону про держбюджет на 2013 рік, яким передбачено реструктуризацію заборгованості з ПДВ шляхом видачі фінансових казначейських векселів.

Водночас варто зазначити, що у цілому обсяги відшкодувань з бюджету у 2013 році збільшилися: з бюджету було відшкодовано 27,5 млрд грн, що на 4,5 млрд грн, або на 19,4 %, більше за відповідний показник 2012 року.

ПОДАТКИ НА МІЖНАРОДНУ ТОРГІВЛЮ ТА ЗОВНІШНІ ОПЕРАЦІЇ

У січні – червні 2013 року до державного бюджету надійшло 6,2 млрд грн **податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції**, що відповідає рівню аналогічного періоду попереднього року. Фактично у I півріччі 2013 року відбулось уповільнення приросту надходжень з цього джерела, оскільки у попередньому році темпи зростання податків на міжнародну торгівлю становили більше 30,0 %.

Уповільнення приросту надходжень, перш за все, ввізного мита, пояснюється зменшенням обсягів імпорту, який у січні – червні 2013 року скоротився на 14,5 % щодо відповідного періоду попереднього року.

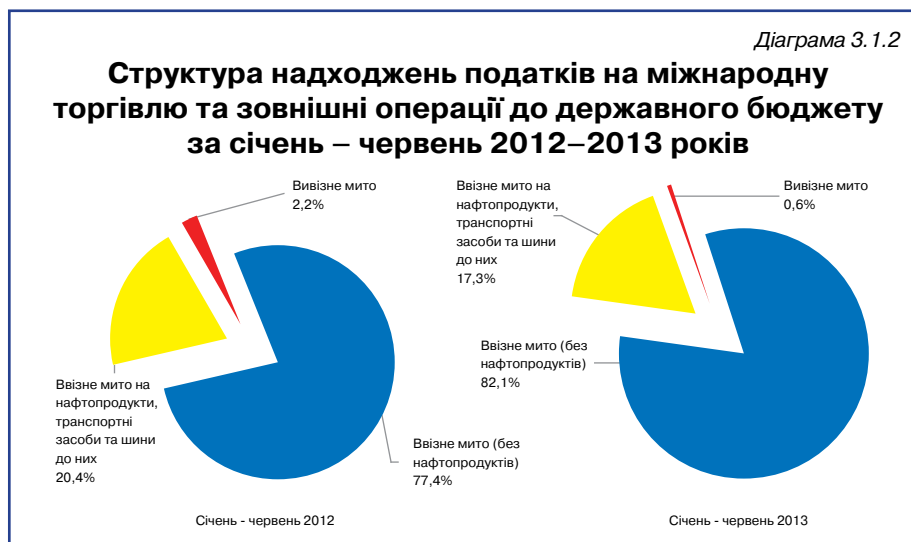
Надходження податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції склали 40,3 % річного плану, тоді як за аналогічний період 2012 року до бюджету надійшло 52,1 % фактичних річних надходжень.

Відтак, низький показник виконання доходжень з даного джерела разом із падінням обсягів імпорту створюють ризик невиконання річного планового показника.

Порівняно з аналогічним періодом попереднього року структура податків на міжнародну торгівлю зазнала певних змін, а саме:

- частка надходжень вивізного мита зменшилася на 1,6 в. п.;
- частка надходжень ввізного мита (без нафтопродуктів) збільшилася на 4,7 в. п.;
- частка мита на нафтопродукти, транспортні засоби та шини до них зменшилися на 3,1 в. п.

У загальному вигляді це представлено на діаграмі 3.1.2.

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

Надходження **акцизного податку** до державного бюджету становило 18,0 млрд грн, що на 0,2 млрд грн, або на 1,1 %, більше відповідного показника минулого року. Рівень виконання річного плану становив 44,2 % (за аналогічний період 2012 року до державного бюджету надійшло 42,7 % фактичних річних надходжень з цього джерела).

Частка надходжень акцизного податку з вироблених в Україні товарів становила 74,4 % загальних «акцизних» надходжень, або стільки ж, скільки й у 2012 році.

Структура акцизів представлена на діаграмі 3.1.3.

Основним чинником збільшення стали надходження акцизного податку з тютюну та тютюнових виробів, які в I півріччі 2013 року порівняно з аналогічним періодом попереднього року зросли на 2,3 млрд грн, або майже на 30 %. Таке збільшення можна пояснити змінами у правилах адміністрування акцизного збору з тютюну та тютюнових виробів, внесеними Законом України від 20 листопада 2012 року № 5503 «Про внесення змін до Податкового кодексу щодо перегляду ставок деяких податків і зборів». Зокрема, зазначеним законом передбачена авансова сплата акцизного податку під час придбання акцизних марок, а також збільшено розмір мінімального акцизного податкового зобов'язання і специфічної ставки акцизу з одночасним зменшенням адвалерної складової.

Водночас у загальній структурі надходжень акцизного податку суттєво скоротилася частка акцизного податку з нафтопродуктів унаслідок зменшення надходжень з цього джерела на 2,1 млрд грн, або на 36,1 %. Причина цього полягає у рекордному скороченні у I півріччі 2013 року обсягів нафтопереробки, які склали 1,5 млн т нафти, що менше на 43,0 % за аналогічний показник попереднього року.

НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Обсяг **неподаткових надходжень** склав 29,9 млрд грн, що на 4,4 млрд грн, або на 17,3 %, більше відповідного показника минулого року.

За результатами I півріччя 2013 року річний пл ан виконано на 52,0 %, при цьому за аналогічний період 2012 року надійшло 37,4 % відповідних фактичних надходжень за рік.

Структура неподаткових надходжень до державного бюджету зазнала деяких змін. Збільшилася лише така стаття, як власні надходження бюджетних установ – на 6,8 в. п., водночас частки інших статей зменшилися: доходи від власності та підприємницької діяльності – на 3,0 в. п., адміністративні збори і платежі – 2,1 в. п., а інші неподаткові надходження – на 1,7 в. п.

Структура неподаткових надходжень представлена на діаграмі 3.1.4.

ДОХОДИ ВІД ВЛАСНОСТІ ТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

До державного бюджету надійшло 12,9 млрд грн **доходів від власності та підприємницької діяльності**, що на 1,1 млрд грн, або на 9,7 %, більше відповідного показника минулого року.

Надходження з цього джерела склали 52,0 % річного плану, тоді як за аналогічний період 2012 року – 36,6 % фактичних річних надходжень.

Основним чинником збільшення доходів від власності та підприємницької діяльності стала сплата Національним банком України частини прибутку за 2012 рік, яку НБУ перераховує до Державного бюджету України згідно положень статті 5.1 Закону України «Про Національний банк України»⁵. У I півріччі 2013 року до бюджету надійшло за цією статтею 10,1 млрд грн, у той час як усього протягом року НБУ має перерахувати 16,0 млрд грн.

ВЛАСНІ НАДХОДЖЕННЯ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Обсяг **власних надходжень бюджетних установ** становив 12,1 млрд грн, що на 3,5 млрд грн, або на 40,8 % більше за рівень попереднього року.

Рівень виконання плану за цим показником склав 57,7 % проти 51,1 % в попередньому році.

Порівняно з 2012 р. та 2011 р. зменшився рівень надходжень від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством, на 6,7 в. п. та 6,6 в. п. відповідно і становив 38,0 % річного планового обсягу. За іншими джерелами власних надходжень бюджетних установ, що як правило не затверджуються, а збільшуються протягом року через залежність від укладення договорів тощо, рівень виконання становив 41,0 %, або на 7,3 в. п. та на 23,1 в. п. відповідно більше показників 2012 року та 2011 року.

ІНШІ НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

До державного бюджету надійшло 2,5 млрд грн **інших неподаткових надходжень**, що на 0,1 млрд грн, або на 2,1 %, менше відповідного показника минулого року.

Надходження з цього джерела склали 35,3 % річного плану, тоді як за аналогічний період 2012 року – 37,8 % фактичних річних надходжень.

ДОХОДИ ВІД ОПЕРАЦІЙ З КАПІТАЛОМ

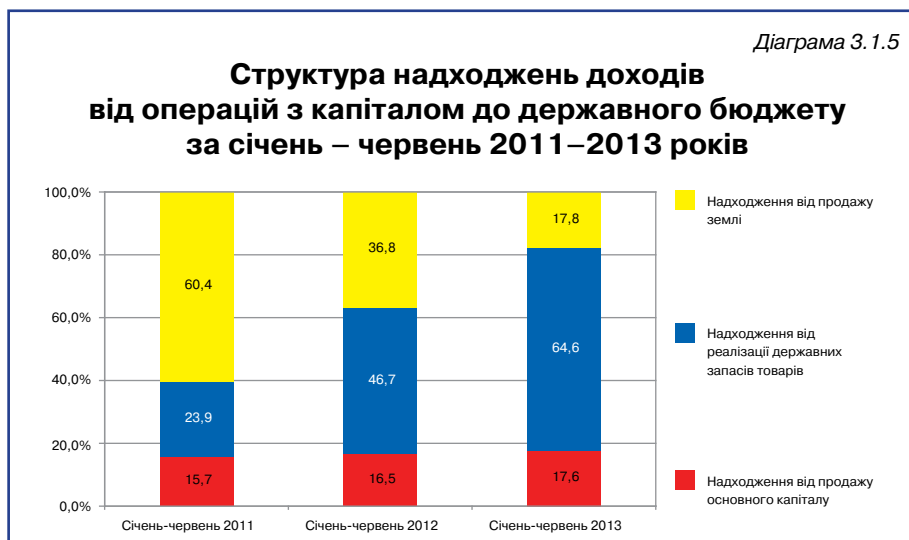
За січень – червень 2013 року до державного бюджету доходів від операцій з капіталом надійшло 68,5 млн грн, що удвічі менше, ніж у 2012 році.

Зменшення надходжень відбулося за усіма статтями. Зокрема, на 17,9 в. п. виросли надходження від реалізації державних запасів товарів, найбільше у номінальному вираженні скоротилися надходження від продажу землі – на 44 млн грн, або на 78,3 %.

5 50 % прибутку до розподілу перераховується до Державного бюджету України наступного за звітним року.

Відповідно, відбулися зміни у структурі доходів від операцій з капіталом: частка доходів від продажу землі скоротилася на 19,0 в. п.

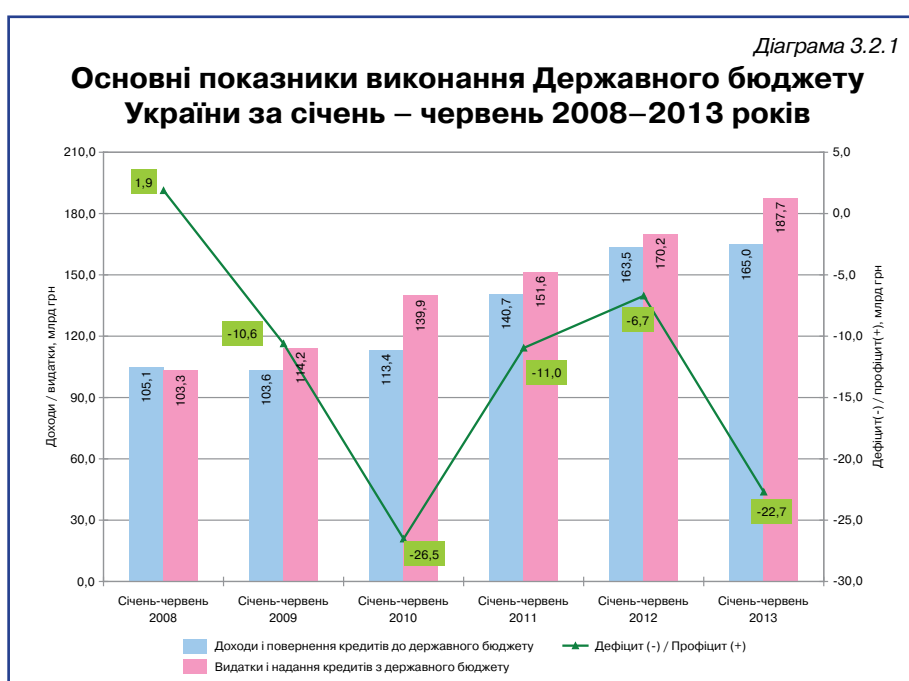
Інформація про структуру надходжень доходів від операцій з капіталом представлена на діаграмі 3.1.5.

3.2. ФІНАНСУВАННЯ ДЕФІЦИТУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА ДЕРЖАВНИЙ БОРГ ЗА СІЧЕНЬ – ЧЕРВЕНЬ 2013 РОКУ

ФІНАНСУВАННЯ ДЕФІЦИТУ БЮДЖЕТУ

За аналізований період **державний бюджет виконано з дефіцитом**, який становить 22,7 млрд грн (див. діаграму 3.2.1), або 44,6 % граничного розміру, визначеного Законом про Державний бюджет України на 2013 рік.

По загальному фонду бюджету дефіцит становив 24,6 млрд грн, або на рівні 55,3 % планового річного обсягу, по спеціальному фонду спостерігався профіцит у розмірі 1,9 млрд грн при запланованому дефіциті 6,1 млрд грн.

Фінансування державного бюджету за борговими операціями склало 42,1 млрд грн, що становить 77,3 % річного планового показника (див. таблицю 3.2.1). Порівняно з минулим роком цей показник збільшився на 24,6 млрд грн, або у 2,4 раза. Запозичення здійснені у сумі 77,2 млрд грн, або 57,0 % річного планового показника. Із них річний план по внутрішніх запозиченнях виконано на рівні 61,9 %, по зовнішніх – на рівні 46,2 %. Частка внутрішніх запозичень складає 74,4 %.

Таблиця 3.2.1

**Показники фінансування дефіциту державного бюджету
за січень – червень 2009–2013 років**

Показники	Роки	2009 рік	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік		
						Річний план	Факт	Виконання, %
Загальне фінансування, млрд грн, у т.ч.:		10,6	26,5	11,0	6,7	50,6	22,7	45,0
– загальний фонд		14,1	25,3	9,0	4,7	44,5	24,6	55,3
– спеціальний фонд		–3,5	1,2	2,0	2,0	6,1	–1,9	–31,2
Фінансування за борговими операціями, млрд грн		17,8	33,4	37,3	17,5	54,5	42,1	77,3
Запозичення, млрд грн, у т.ч.:		21,9	46,1	59,5	50,3	135,6	77,2	57,0
– внутрішні запозичення		9,4	29,9	35,4	48,7	92,9	57,5	61,9
частка, %		43,0	64,9	59,4	96,8	68,5	74,4	108,7
– зовнішні запозичення		12,5	16,2	24,1	1,6	42,7	19,7	46,2
частка, %		57,0	35,1	40,6	3,2	31,5	25,6	81,1
Погашення, млрд грн, у т.ч.:		–4,1	–12,7	–22,2	–32,9	–81,1	–35,1	43,3
– внутрішні зобов'язання		–2,0	–10,5	–15,1	–18,5	–45,5	–15,4	33,9
частка, %		48,4	82,7	67,9	56,2	56,1	43,9	78,2
– зовнішні зобов'язання		–2,1	–2,2	–7,1	–14,4	–35,6	–19,7	55,3
частка, %		51,6	17,3	32,1	43,8	43,9	56,1	127,8
Надходження від приватизації державного майна, млрд грн		0,5	0,2	11,0	5,1	10,9	0,2	1,6
Фінансування за активними операціями, млрд грн		–7,7	–7,1	–37,3	–15,8	–14,8	–19,6	131,9

Обсяги запозичень до державного бюджету збільшилися у 1,5 раза порівняно з I півріччям 2012 року.

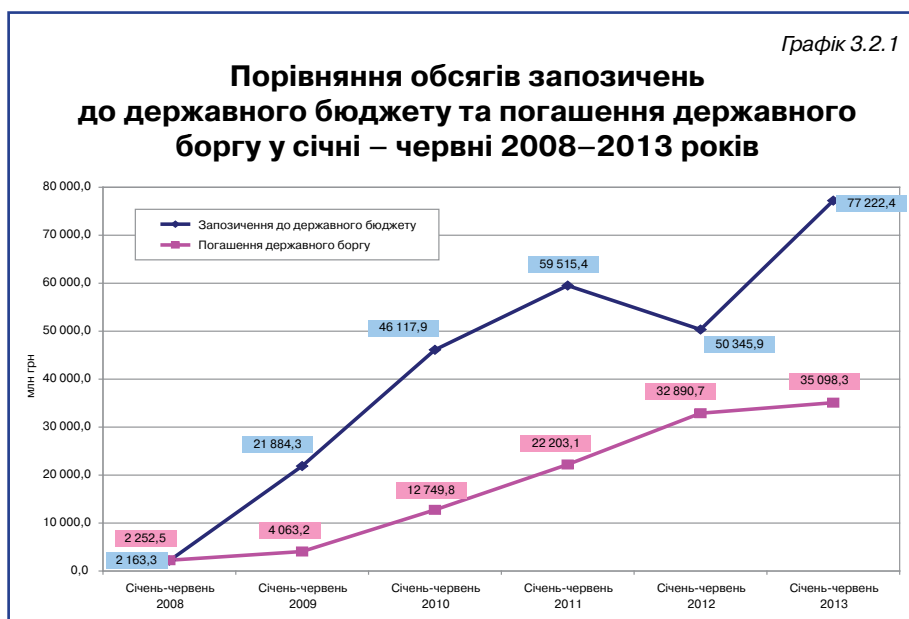
Із 77,2 млрд грн запозичень на внутрішньому ринку було залучено 57,5 млрд грн, на зовнішньому ринку – 19,7 млрд грн. До загального фонду державного бюджету було спрямовано 75,5 млрд грн, включаючи випуск ОВДП на поповнення статутного капіталу НАК «Нафтогаз України» у сумі 8,0 млрд грн.

Кошти, що залучаються від міжнародних організацій економічного розвитку на фінансування спільних проектів, надійшли у сумі 1,8 млрд грн, або 28,4 % запланованого річного обсягу. Зазначені надходження на 0,1 млрд грн, або на

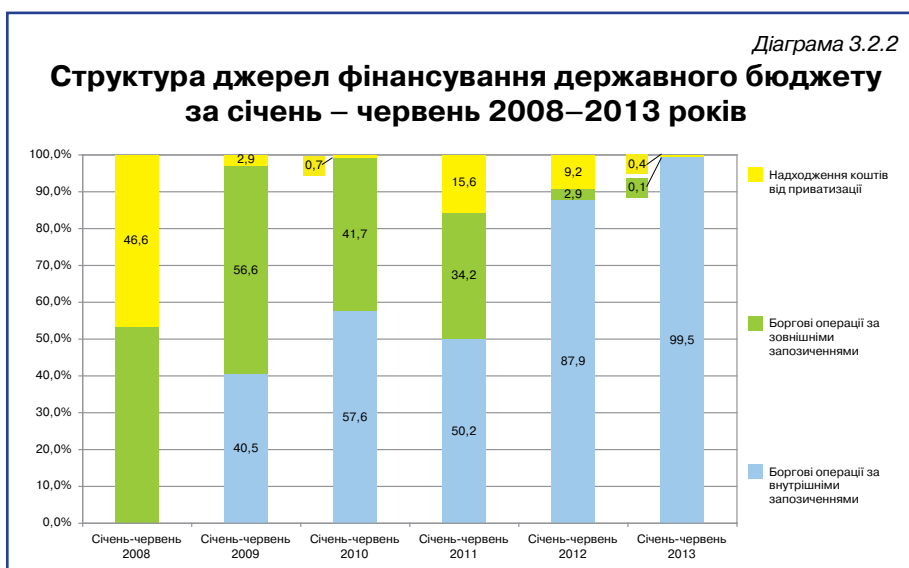
7,5 % більше, ніж за I півріччя 2012 року. Рівень їх виконання зріс на 12,3 в. п.

Погашення боргу здійснено у сумі 35,1 млрд грн, що більше за показники минулого року на 6,7 % (див. таблицю 3.2.1). Виконання річного планового обсягу склало 43,3 %, що на 6,6 в. п. менше відповідного показника 2012 року. Погашення внутрішнього боргу становило 15,4 млрд грн, або 33,9 % річного планового обсягу, зовнішнього боргу – 19,7 млрд грн, або 55,3 %.

Спостерігається збільшення розриву між обсягами запозичень та погашення боргу, що може призвести до посилення боргового навантаження у майбутньому.

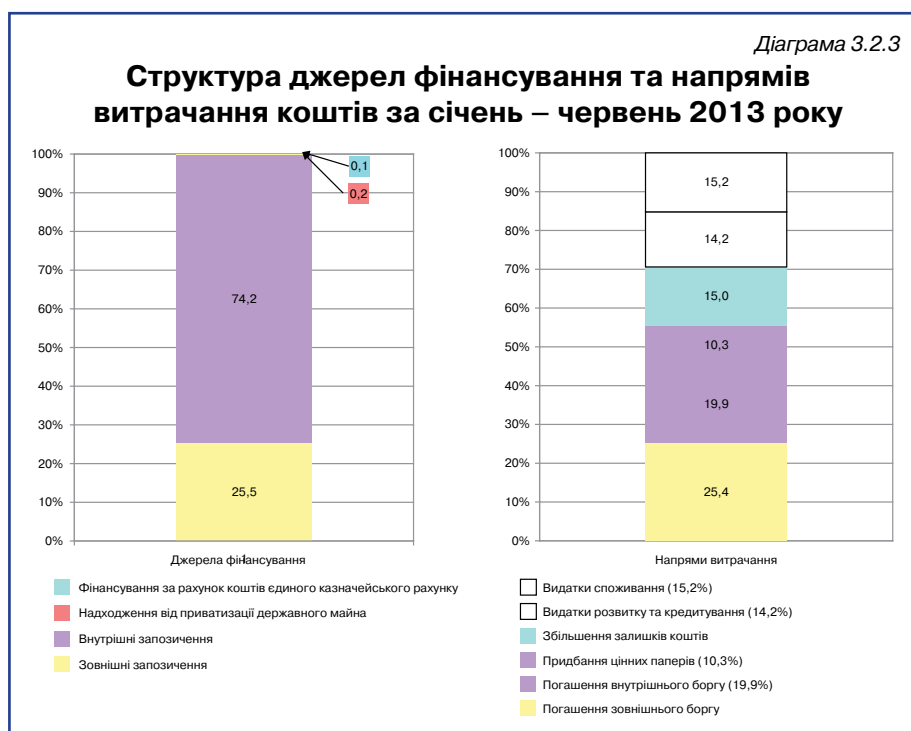

Структура джерел фінансування з вирахуванням погашення боргу у січні – червні 2013 року змінилася порівняно з минулими роками (див. діаграму 3.2.2).

Так, майже усе фінансування було забезпечено за рахунок боргових операцій за внутрішнім боргом (різниця між запозиченнями та погашеннями). Погашення зовнішнього боргу було здійснено майже у такій самій сумі, як зовнішні запозичення.

Діаграма 3.2.3 ілюструє порівняння структури джерел фінансування та напрямів витрачання коштів за рахунок цих джерел.

Так, майже третину залучених коштів спрямовано на видатки бюджету. При чому обсяг фінансування перевищив капітальні видатки та окремі заходи розвитку і кредитування. Отже, понад 15,0 % залучених коштів спрямовано на видатки споживання. Заплановано, що за результатами року цей показник становитиме 6,4 %. Для порівняння, за перше півріччя минулого року капітальні видатки та видатки на окремі заходи розвитку і кредитування перевищували фінансування майже у 2,5 рази, за результатами року ситуація змінилася, і 5,5 % залучених коштів було спрямовано на видатки споживання.

ВИТРАТИ НА ПОГАШЕННЯ ТА ОБСЛУГОВУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ

Видатки на обслуговування державного боргу становили 16,0 млрд грн, або 42,5 % річного планового показника, що на 3,4 в. п. більше за аналогічний показник 2012 року (див. таблицю 3.2.2).

Загальний обсяг витрат на погашення й обслуговування державного боргу становив 51,1 млрд грн, або 23,2 % усіх витрат державного бюджету.

Таблиця 3.2.2

Витрати бюджету на погашення та обслуговування державного боргу за січень – червень 2011–2013 років

Показники	2011 рік			2012 рік			2013 рік		
	Річний план, млрд грн	Факт, млрд грн	Виконання, %	Річний план, млрд грн	Факт, млрд грн	Виконання, %	Річний план, млрд грн	Факт, млрд грн	Виконання, %
ПЛАТЕЖІ ЗА ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ, усього, у т.ч.:	93,3	36,0	38,6	95,5	44,4	46,5	118,8	51,1	43,0
– внутрішнім	60,5	25,6	42,3	...	...	х	70,8	26,4	37,3
– зовнішнім	32,8	10,4	31,8	...	...	х	47,9	24,7	51,6
Платежі з погашення державного боргу, у т.ч.:	62,3	22,2	35,7	65,9	32,9	49,9	81,1	35,1	43,3
– внутрішнього	37,5	15,1	40,2	34,7	18,5	53,4	45,5	15,4	33,9
– зовнішнього	24,7	7,1	28,8	31,2	14,4	46,1	35,6	19,7	55,3
Видатки на обслуговування державного боргу, у т.ч.:	31,1	13,8	44,5	29,6	11,6	39,1	37,7	16,0	42,5
– внутрішнього	23,0	10,5	45,7	...	...	х	25,4	11,0	43,3
– зовнішнього	8,1	3,3	41,2	...	...	х	12,3	5,0	40,7
ВИТРАТИ БЮДЖЕТУ, усього (видатки, надання кредитів, погашення державного боргу)	408,9	173,8	42,5	477,2	203,1	42,6	507,0	220,5	43,5
Питома вага платежів за державним боргом у витратах бюджету, %	22,8	20,7	х	20,0	21,9	х	23,4	23,2	х

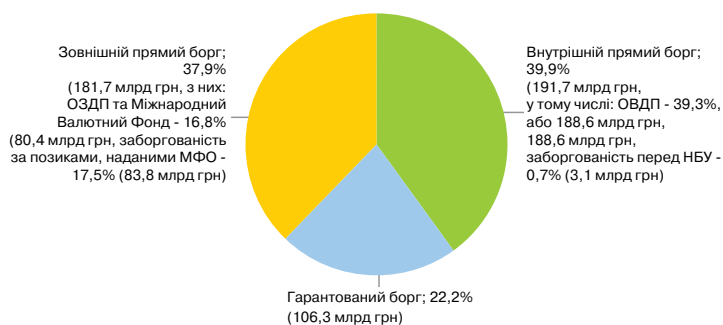
ДЕРЖАВНИЙ І ГАРАНТОВАНИЙ ДЕРЖАВОЮ БОРГ

На кінець I півріччя 2013 року **державний та гарантований державою борг України** склав 545,1 млрд грн, з них 53,9 % (293,7 млрд грн) припадає на державний та гарантований державою зовнішній борг, а 46,1 % (251,4 млрд грн) – на внутрішній.

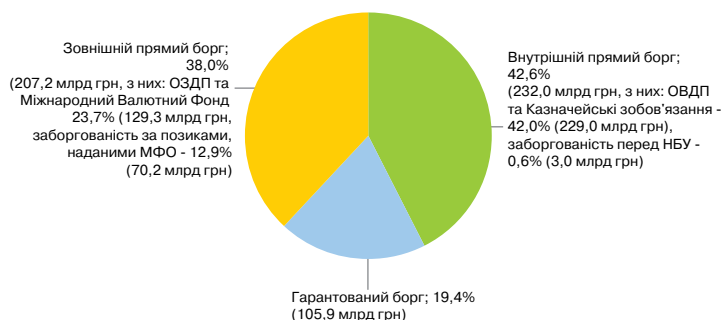
Державний борг України становив 439,2 млрд грн, або 80,6 % від загальної суми державного та гарантованого державою боргу. У структурі державного боргу найбільша частка припадала на державний внутрішній борг – 52,8 %, який склав 232,0 млрд грн. Державний зовнішній борг становив 47,2 %, або 207,2 млрд грн (див. діаграми 3.2.4 та 3.2.5).

Діаграма 3.2.4

Структура державного боргу за I півріччя 2012 року

Діаграма 3.2.5

Структура державного боргу за I півріччя 2013 року

Гарантований державою борг за I півріччя 2013 року становив 105,9 млрд грн, або 19,4 % від загальної суми державного та гарантованого державою боргу. Як і раніше, найбільша частка припадала на гарантований зовнішній борг – 15,9 %, який становив 86,5 млрд грн. Гарантований внутрішній борг складав 19,4 млрд грн, або 3,6 % від загальної суми державного та гарантованого державою боргу.

3.3. АНАЛІЗ ВИДАТКІВ І КРЕДИТУВАННЯ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ ЗА СІЧЕНЬ – ЧЕРВЕНЬ 2013 РОКУ

ЗВЕДЕНИЙ БЮДЖЕТ

Видатки Зведеного бюджету України виконані у сумі 239,1 млрд грн, що становить 44,5 % річного планового показника, у тому числі загальний фонд – 212,2 млрд грн, або 47,1 %, спеціальний фонд – 26,9 млрд грн, або 30,9 % (див. таблицю 3.3.1).

Як свідчать дані таблиці 3.3.1, наведений рівень виконання видатків зведеного бюджету дещо вищий (на 0,6 в. п.) за показник попереднього року. Основним чинником цього було збільшення на 2,1 в. п. рівня виконання видатків загального фонду, при цьому рівень виконання видатків спеціального фонду зменшився на 7,2 в. п.

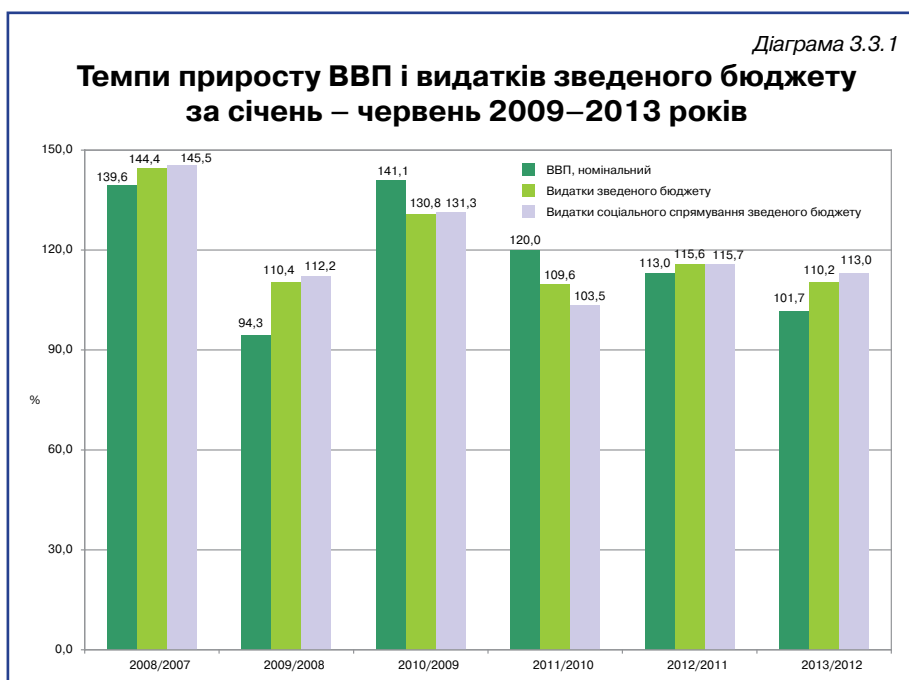
Таблиця 3.3.1

Видатки зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – червень 2011–2013 років

Видатки	Роки	2011			2012			2013		
		Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %
Зведений бюджет, у т. ч.:		425 083,7	187 594,7	44,1	494 369,0	216 923,7	43,9	537 851,8	239 135,8	44,5
– загальний фонд		351 508,6	162 711,8	46,3	416 115,9	187 147,6	45,0	450 809,8	212 259,3	47,1
– спеціальний фонд		73 575,1	24 882,9	33,8	78 253,1	29 776,1	38,1	87 042,0	26 876,5	30,9

Видатки	Роки	2011			2012			2013		
		Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %
Державний бюджет (без урахування міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:		249 298,5	105 554,0	42,3	288 911,6	118 501,9	41,0	306 051,2	131 605,7	43,0
– загальний фонд		203 353,0	88 607,4	43,6	238 910,6	97 880,2	41,0	253 125,1	114 538,3	45,2
– спеціальний фонд		45 945,5	16 946,5	36,9	50 001,0	20 621,7	41,2	52 926,1	17 067,4	32,2
Місцеві бюджети (без урахування міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:		175 785,2	82 040,7	46,7	205 457,4	98 421,8	47,9	231 130,5	107 530,1	46,5
– загальний фонд		148 155,6	74 104,3	50,0	177 205,3	89 267,4	50,4	197 070,4	97 721,0	49,6
– спеціальний фонд		27 629,5	7 936,4	28,7	28 252,1	9 154,4	32,4	34 060,1	9 809,1	28,8
Державний бюджет (з урахуванням міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:		343 187,4	148 364,0	43,2	398 994,8	168 054,3	42,1	424 642,0	185 446,6	43,7
– загальний фонд		291 402,3	130 142,0	44,7	342 004,7	146 326,6	42,8	363 884,4	167 294,8	46,0
– спеціальний фонд		51 785,2	18 222,0	35,2	56 990,1	21 727,7	38,1	60 757,6	18 151,8	29,9
Міжбюджетні трансферти, разом		93 888,9	42 810,0	45,6	110 083,2	49 552,4	45,0	118 590,8	53 840,9	45,4

Темпи зростання видатків зведеного бюджету збільшилися на 5,4 в. п. порівняно з минулорічним показником і становили 110,2 % (див. діаграму 3.3.1). Однак у I півріччі 2013 року вони перевищували темпи зростання ВВП, які з об'єктивних причин значно скоротилися порівняно з минулим роком (більш детально див. розділ 2 «Аналіз макроекономічних показників

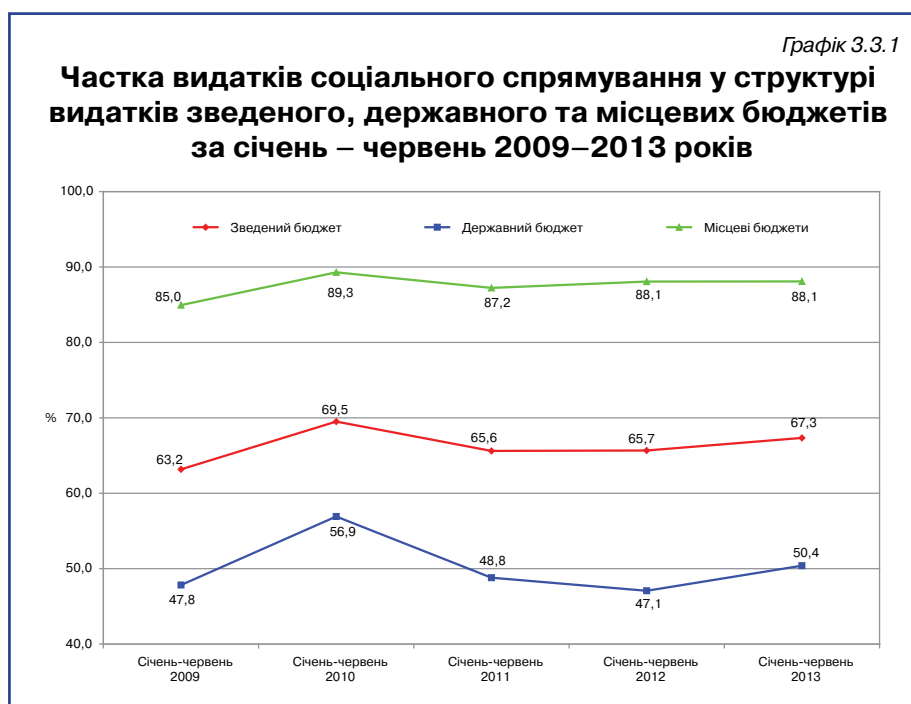

за січень – червень 2013 року»). Так, темп приросту видатків у поточному році на 9,5 в. п. перевищував приріст ВВП.

Зважаючи на наведене, частка видатків зведеного бюджету у ВВП збільшилась і становила 36,6 %, або на 3,2 в. п. більше минулорічного рівня. Порівняно з докризовим 2008 роком ця частка зросла на 6,2 в. п.

Видатки соціального спрямування⁶ зведеного бюджету становили 161,0 млрд грн. Порівняно з минулим роком вони зросли на 13,0 %, що на 2,7 в. п. менше, ніж у минулому році. Темпи зростання цих видатків на 2,8 в. п. більші, ніж темпи зростання загального обсягу видатків зведеного бюджету. У минулому році видатки соціального спрямування за досліджуваний період зростали однаковими темпами.

Частка видатків соціального спрямування незначно збільшилася (на 1,7 в. п.) щодо показника попереднього року та склала 67,3 % (див. графік 3.3.1). Порівняно з докризовим 2008 роком ця частка збільшилася на 5,2 в. п.

Із графіка видно, що частка таких видатків у місцевих бюджетах⁷ залишається все ще високою (88,1 %). Зазначене обмежує виконання функцій органів місцевого самоврядування, в першу чергу – щодо підтримки в належному стані існуючої інфраструктури та її розбудови.

Темпи зростання видатків зведеного, державного та місцевого бюджетів порівняно з відповідним періодом минулого року знизилися.

⁶ До видатків соціального спрямування належать видатки на охорону здоров'я, освіту, духовний та фізичний розвиток, соціальний захист і соціальне забезпечення.

⁷ Місцеві бюджети спрямовують у соціально-культурну сферу значно більшу частку видатків, ніж державний бюджет. Це пояснюється структурою витрат місцевих бюджетів згідно з Бюджетним кодексом України.

Значно скоротилися темпи зростання видатків місцевих бюджетів, з яких фінансується більша частина соціально-культурної сфери. Водночас темпи зростання видатків державного бюджету практично залишилися на рівні минулорічного показника (див. таблицю 3.3.2).

Таблиця 3.3.2

Темпи зростання окремих видів видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – червень 2011–2013 років порівняно з попереднім періодом

(%)

Роки Видатки згідно з функціональною класифікацією	2011			2012			2013		
	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети
Разом видатків (без урахування міжбюджетних трансфертів), з них на:	109,6	100,9	123,3	115,6	112,3	120,0	110,2	111,1	109,3
– житлово-комунальне господарство	151,2	5,9	163,2	94,9	742,9	93,0	113,8	47,3	115,3
– охорону здоров'я	112,5	115,3	112,1	119,9	120,5	119,8	108,3	111,3	107,7
– духовний і фізичний розвиток	97,8	70,0	118,6	130,3	150,4	121,4	106,2	101,9	108,6
– освіту	114,7	98,8	123,2	120,2	114,3	122,8	105,7	102,7	106,9
– соціальний захист і соціальне забезпечення	93,5	81,4	124,5	109,3	103,0	119,8	122,3	127,9	114,4

ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ

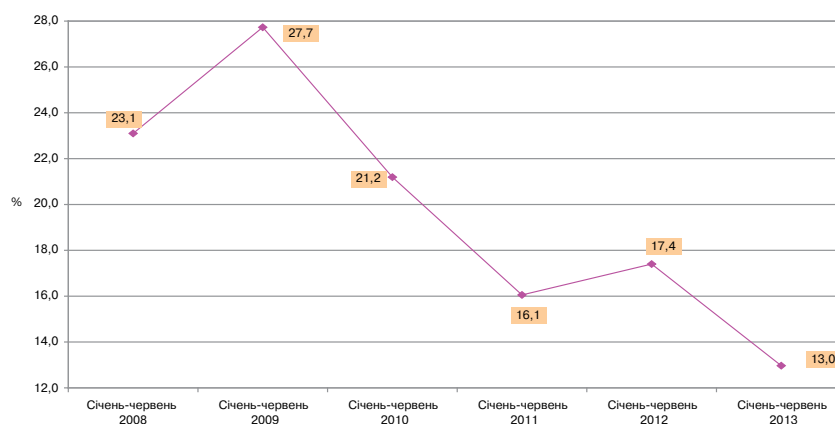
Видатки Державного бюджету України з урахуванням міжбюджетних трансфертів становили 185,4 млрд грн, що на 10,3 % більше, ніж у I півріччі 2012 року. Рівень виконання річного плану на 1,6 в. п. нижче показника попереднього року та становить 43,7 % (див. таблицю 3.3.1).

Видатки державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів склали 131,6 млрд грн, що на 13,1 млрд грн, або на 11,1 %, більше показника минулого року. Рівень виконання річного плану збільшився на 2,0 в. п. порівняно з минулорічним показником і становив 43,0 %. Видатки загального фонду профінансовані у сумі 114,5 млрд грн, або на 17,0 % більше, спеціального фонду – у сумі 17,1 млрд грн, або на 17,2 % менше, ніж у минулому році.

Зменшення частки видатків спеціального фонду щодо минулорічного показника (див. графік 3.3.2) можна пояснити тим, що упродовж останніх двох років темпи їх зростання (115,3 % у 2011 р. та 107,2 % у 2012 р.) були нижчими, ніж темпи зростання видатків загального фонду (120,5 % та 109,5 % відповідно).

Графік 3.3.2

Динаміка частки видатків спеціального фонду державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів за січень – червень 2008–2013 років

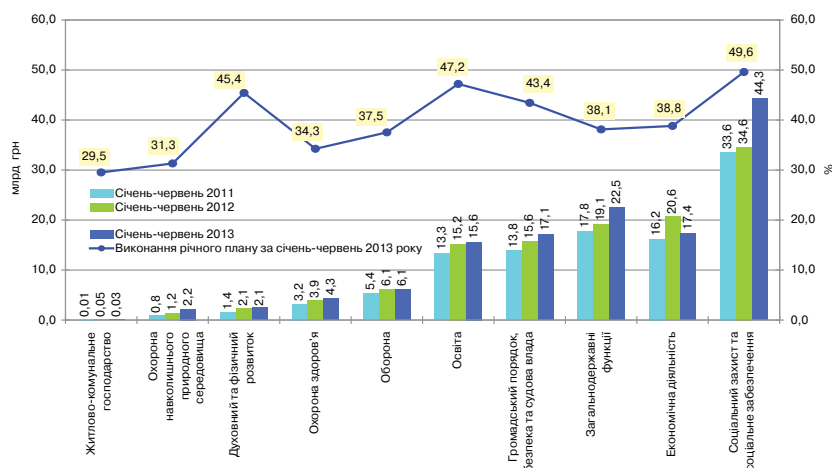
На зменшення частки видатків спеціального фонду вплинуло також і те, що у поточному році не були профінансовані видатки цього фонду на вугільну галузь та інші галузі з видобутку твердого палива, водний та повітряний транспорт, соціальний захист пенсіонерів.

ВИДАТКИ ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Упродовж I півріччя 2013 року найкраще фінансувалися видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення (49,6 % річного планового обсягу), освіту (47,2 %), міжбюджетні трансферти і духовний та фізичний розвиток (45,4 %) (див. діаграму 3.3.2). Найнижчий рівень фінансування спостерігався за видатками на житлово-комунальне господарство. На зазначені цілі було витрачено 25,4 млн грн, або 29,5 % від річного плану.

Діаграма 3.3.2

Динаміка видатків державного бюджету січень – червень 2011–2013 років у розрізі функціональної класифікації

Видатки соціального спрямування державного бюджету становили 66,3 млрд грн, що більше минулорічного показника на 10,5 млрд грн, або на 18,9 %. Їх рівень виконання становив 47,5 %, що на 3,8 в. п. більше, ніж минулорічний показник.

У структурі видатків у цілому зберігаються тенденції минулих років (див. таблицю 3.3.3). Так, найбільша частка припадає на міжбюджетні трансферти (29,0 %), причому вона дещо знизилась порівняно з відповідним періодом минулого року.

Таблиця 3.3.3

**Видатки державного бюджету за січень – червень 2011–2013 років
у розрізі функціональної класифікації видатків та кредитування**

Роки Видатки згідно з функціональною класифікацією	2011			2012			2013		
	План, млн грн	Факт, млн грн	Частка факт., %	План, млн грн	Факт, млн грн	Частка факт., %	План, млн грн	Факт, млн грн	Частка факт., %
Загальнодержавні функції, з них:	43 496,9	17 778,6	12,0	51 096,6	19 078,5	11,4	59 018,3	22 500,5	12,1
• обслуговування боргу	23 001,5	10 502,9	7,1	29 582,9	11 554,1	6,9	34 966,5	14 664,2	7,9
Оборона	14 548,4	5 365,2	3,6	17 444,8	6 140,3	3,7	16 207,9	6 083,4	3,3
Громадський порядок, безпека та судова влада	32 375,7	13 823,2	9,3	36 600,1	15 620,7	9,3	39 316,8	17 078,9	9,2
Охорона навколишнього природного середовища	4 084,0	848,7	0,6	6 488,6	1 201,7	0,7	7 062,6	2 211,8	1,2
Житлово-комунальне господарство	948,7	7,2	0,005	733,5	53,8	0,032	86,1	25,4	0,0
Охорона здоров'я	9 935,7	3 209,5	2,2	12 179,6	3 866,5	2,3	12 564,0	4 303,6	2,3
Духовний та фізичний розвиток	3 852,2	1 387,3	0,9	6 260,4	2 086,2	1,2	4 682,1	2 126,5	1,1
Освіта	27 629,0	13 307,0	9,0	30 631,9	15 207,2	9,0	33 061,3	15 611,0	8,4
Соціальний захист та соціальне забезпечення, з них:	64 128,8	33 613,1	22,7	78 402,2	34 610,7	20,6	89 261,0	44 276,7	23,9
• соціальний захист пенсіонерів	58 317,2	31 479,8	21,2	64 494,1	30 342,7	18,1	83 233,6	41 616,8	22,4
Економічна діяльність, у т.ч.:	48 298,9	16 214,1	10,9	49 073,9	20 636,3	12,3	44 791,3	17 387,8	9,4
• сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство	10 136,8	2 757,5	1,9	10 225,8	2 952,9	1,8	8 162,4	3 165,7	1,7
• паливно-енергетичний комплекс	9 211,0	3 714,4	2,5	10 976,4	5 263,2	3,1	10 480,9	7 124,7	3,8
• транспорт	14 590,1	6 259,2	4,2	14 311,7	7 569,1	4,5	20 734,7	5 768,1	3,1
• інші видатки на економічну діяльність	14 361,0	3 483,0	2,3	13 560,0	4 851,1	2,9	5 413,3	1 329,3	0,7
Міжбюджетні трансферти	93 888,9	42 810,0	28,9	110 083,2	49 552,4	29,5	118 590,8	53 840,9	29,0
Усього	249 298,5	105 554,0	71,1	398 994,8	168 054,3	100,0	424 642,0	185 446,6	100,0

Наступною за розміром є частка видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення (23,9 %). Водночас слід зазначити, що велика частина міжбюджетних трансфертів йде на надання пільг, субсидій, допомог тощо, а отже також на соціальний захист та соціальне забезпечення. Значна частка бюджетних коштів була спрямована на загальнодержавні функції (12,1 %), що пов'язано з борговим навантаженням на бюджет у вигляді обслуговування боргу (7,9 % усіх видатків). Для прикладу, сума,

витрачена на зазначені цілі у I півріччі поточного року, становила більше 90,0 % суми видатків на усю галузь освіти та більше ніж у 3 рази перевищувала видатки на охорону здоров'я. Серед суттєвих можна відмітити також видатки на економічну діяльність, їх частка становила 9,4 %, з яких 5,3 % усіх видатків направлено на вугільну та інші галузі видобутку твердого палива.

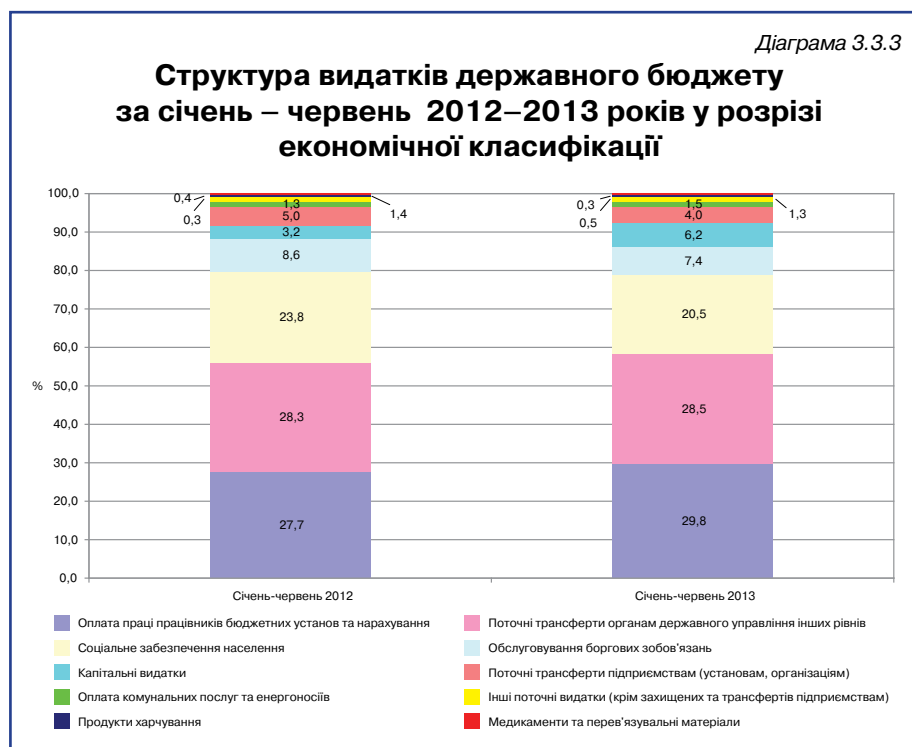
ВИДАТКИ ЗА ЕКОНОМІЧНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

У розрізі економічної класифікації відбулося зростання майже за усіма статтями, окрім видатків на придбання продуктів харчування, оплату комунальних послуг та енергоносіїв і капітальних видатків. За капітальних видатках відбулося найсуттєвіше зниження, яке становило 4,5 млрд грн, або – 43,1 % порівняно з січнем – червнем 2012 року.

Із загального обсягу збільшення видатків (17,4 млрд грн) значна частка (55,8 %) припадає на соціальне забезпечення населення, 26,4 % – на поточні трансферти органам державного управління інших рівнів, 21,0 % – на обслуговування боргових зобов'язань, 14,3 % – на виплату субсидій і поточних трансфертів підприємствам (установам, організаціям) та 12,4 % – на оплату праці й нарахування на заробітну плату працівників бюджетних установ.

Вищенаведене зумовило зростання часток цих видатків у загальному їх обсязі (див. діаграму 3.3.3). Водночас у цілому частка поточних видатків у загальній структурі збільшилася на 3,0 в. п. і склала 96,8 %.

Знизились як обсяг, так і рівень виконання капітальних видатків. Так, вони становили майже 6,0 млрд грн, рівень їх виконання зменшився на 4,0 в. п. і склав 24,3 %. Таке скорочення видатків

передусім пов'язано зі зменшенням на 48,5 % обсягу наданих капітальних трансфертів, які склали 4,2 млрд грн порівняно з 8,1 млрд грн у першому півріччі 2012 року.

Дещо зменшилася частка видатків за захищеними статтями економічної класифікації, вона становила 88,5 % усіх видатків державного бюджету, що на 1,9 в. п. менше показника 2012 року (для порівняння, у минулому році зменшення становило 1,7 в. п.).

Рівень виконання видатків за захищеними статтями склав 46,2 % річного плану, що на 1,5 в. п. більше минулорічного показника. Видатки розвитку виконані на 45,5 % порівняно з 45,1 % за видатками споживання.

ВИДАТКИ ЗА ПРОГРАМНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Виконання бюджетних програм Державного бюджету України за січень – червень 2011–2013 років наведено у додатку А. В цілому на 2013 рік у державному бюджеті затверджено 585 бюджетних програм, з них 27 – з надання субвенцій місцевим бюджетам.

За I півріччя 2013 року на 100,0 % профінансовано 11 бюджетних програм на загальну суму 1,2 млрд грн. Зовсім не профінансовано 73 бюджетні програми, видатки за якими затверджено у державному бюджеті в обсязі 6,8 млрд грн.

Високий рівень виконання зафіксовано за такими бюджетними програмами головних розпорядників коштів:

- «Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції» Міністерства енергетики та вугільної промисловості України – 85,2 % річного планового показника, або 6,7 млрд грн;
- «Державний санітарно-епідеміологічний нагляд, дезінфекційні заходи та заходи по боротьбі з епідеміями» Міністерства охорони здоров'я України – 84,1 %, або 0,6 млн грн;
- «Розвиток і модернізація державної системи спеціального зв'язку та захисту інформації» Служби зовнішньої розвідки України – 82,6 %, або 0,1 млрд грн;
- «Прикладні дослідження та розробки, підготовка наукових кадрів у сфері промислової безпеки та охорони праці» Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки України Міністерства надзвичайних ситуацій України – 82,4 %, або 15,6 млн грн;
- «Будівництво (придбання) житла для військовослужбовців Служби безпеки України» Служби безпеки України – 82,3 %, або 33,2 млн грн;
- «Міжнародна діяльність у галузі рибного господарства» Державного агентства рибного господарства України Міністерства аграрної політики та продовольства України – 81,3 %, або 1,4 млн грн;

- «Вдосконалення системи соціальної допомоги» Міністерства соціальної політики України – 80,3 %, або 18,4 млн грн;
- «Реалізація державної політики з питань сім'ї та дітей» Міністерства соціальної політики України – 72,4 %, або 6,9 млн грн;
- «Виконання боргових зобов'язань за кредитами, залученими під державні гарантії, що використовуються для реалізації завдань та здійснення заходів, передбачених Державною цільовою програмою підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу» Національного агентства з питань підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу та реалізації інфраструктурних проектів – 71,5 %, або 0,6 млрд грн.

Найнижчим рівнем виконання характеризуються програми за такими головними розпорядниками коштів: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (із загальнодержавними витратами) – 11,6 % річного обсягу річних призначень; Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України – 12,0 %; Рада національної безпеки і оборони України – 18,4 %; Міністерство культури України (із загальнодержавними витратами) – 22,0 %; Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (із загальнодержавними витратами) – 24,0 %.

НАДАННЯ КРЕДИТІВ З БЮДЖЕТУ / ПОВЕРНЕННЯ КРЕДИТІВ ДО БЮДЖЕТУ

Обсяг наданих із державного бюджету кредитів становить 2,2 млрд грн, або 16,8 % річного плану, а **обсяг повернутих кредитів** – 2,3 млрд грн, або 19,0 % (див. таблицю 3.3.4). Рівень виконання річного плану з надання кредитів зменшився на 1,0 в. п., з повернення кредитів, навпаки, збільшився на 14,2 в. п. порівняно з відповідним періодом минулого року.

Таблиця 3.3.4

Показники надання і повернення кредитів з / до бюджету за січень – червень 2011–2013 років

Роки Показники	2011			2012			2013		
	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %
Кредитування, у т.ч.:	-2 989,1	1 941,3	x	-59,5	1 601,9	x	1 301,6	-48,8	x
– надання кредитів	9 110,2	3 253,8	35,7	12 276,9	2 184,2	17,8	13 401,7	2 245,1	16,8
– повернення кредитів	-12 099,3	-1 312,4	10,8	-12 336,4	-582,3	4,7	-12 100,1	-2 294,0	19,0

Отже, як і в минулі роки, залишаються ризики невиконання річного запланованого обсягу повернення кредитів до бюджету у сумі 12,1 млрд грн. Аналіз свідчить: за 2011 рік повернення

кредитів склало близько 15,0 % від запланованого обсягу, а у 2012 році – 17,4 %.

- Найбільше **кредитів** із державного бюджету протягом аналізованого періоду було надано у сфері дорожнього господарства, аграрної політики та продовольства, енергетики та вугільної промисловості, зокрема:
- Державному агентству автомобільних доріг України за бюджетною програмою «Розвиток автомагістралей та реформа дорожнього сектору» – 1,2 млрд грн;
- Міністерству аграрної політики та продовольства України за бюджетною програмою «Формування Аграрним фондом державного інтервенційного фонду, а також закупівлі матеріально-технічних ресурсів для потреб сільськогосподарських товаровиробників» – 450,1 млн грн;
- Міністерству енергетики та вугільної промисловості України за бюджетними програмами «Підвищення надійності постачання електроенергії в Україні» – 206,4 млн грн, «Будівництво ПЛ 750 кВ Рівненська АЕС – Київська» – 153,6 млн грн та «Реконструкція гідроелектростанцій ПАТ «Укргідроенерго» – 117,6 млн грн;
- Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України за бюджетною програмою «Розвиток міської інфраструктури в Україні, розвиток системи водопостачання та водовідведення в м. Миколаєві» – 96,7 млн грн.

Повернення кредитів, в основному, відбулось у сфері сільського господарства, а також в іншій економічній діяльності.

У розрізі бюджетних програм найбільше повернення кредитів мало місце за такими головними розпорядниками:

- Міністерство аграрної політики та продовольства України за програмою «Повернення коштів, наданих на формування Аграрним фондом державного інтервенційного фонду, а також для закупівлі матеріально-технічних ресурсів для потреб сільськогосподарських товаровиробників» – 1,9 млрд грн;
- Міністерство фінансів України (загальнодержавні видатки): за бюджетними програмами «Повернення позик, наданих для фінансування проектів розвитку за рахунок коштів, залучених державою» – 327,4 млн грн та «Повернення бюджетних коштів, наданих на поворотній основі на виконання окремих заходів» – 10,2 млн грн;
- Національна акціонерна компанія «Украгролізинг»: за бюджетною програмою «Повернення коштів у частині відшкодування вартості сільськогосподарської техніки, переданої суб'єктам господарювання на умовах фінансового лізингу» – 22,0 млн грн;

- Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України: за бюджетними програмами «Повернення кредитів, наданих з державного бюджету молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла, і пеня» – 15,7 млн грн та «Повернення кредитів, наданих з державного бюджету індивідуальним сільським забудовникам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла» – 19,1 млн грн.

3.4. ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЗА СІЧЕНЬ – ЧЕРВЕНЬ 2013 РОКУ

ДОХОДИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

За даними Державного казначейства України, до загального та спеціального фондів місцевих бюджетів (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) за I півріччя 2013 року надійшло 103,0 млрд грн, що на 6,8 %, або на 7,0 млрд грн, більше за відповідний показник минулого року.

Без урахування міжбюджетних трансфертів надійшло 49,2 млрд грн, що на 5,8 % більше, ніж у січні – червні 2012 року.

Рівень виконання річного плану доходів, затвердженого місцевими радами, становив 45,9 % проти 46,1 % за даними попереднього року.

Виконання дохідної частини місцевих бюджетів характеризують дані, наведені у таблиці 3.4.1.

Таблиця 3.4.1

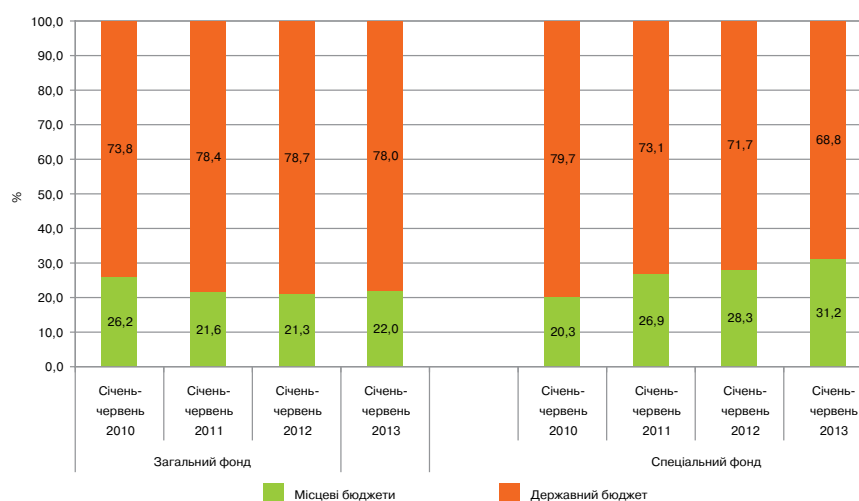
Надходження доходів до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – червень 2011–2013 років

Доходи	Факт за січень-червень 2011 року	Факт за січень-червень 2012 року	Розрахункові показники МФУ на 2013 рік	План на 2013 рік з урахуванням внесених змін	Факт за січень-червень 2013 року	Виконання розрахункових показників МФУ, %	Виконання планів, затверджених місцевими радами, %
Усього, млн грн, у т.ч.:	39 786,6	46 485,8	103 141,4	107 134,1	49 200,6	47,7	45,9
– загальний фонд	33 039,2	37 989,0	89 553,1	91 878,3	40 039,8	44,7	43,6
– спеціальний фонд	6 747,4	8 496,8	13 588,3	15 255,8	9 160,8	67,4	60,0

Частка доходів місцевих бюджетів у зведеному бюджеті становила 22,9 %. Збільшення порівняно з минулим роком склало 0,6 в. п. Приріст відбувся у частині як спеціального (+ 2,9 в. п.), так і загального фонду (+ 0,7 в. п.) (див. діаграму 3.4.1).

Діаграма 3.4.1

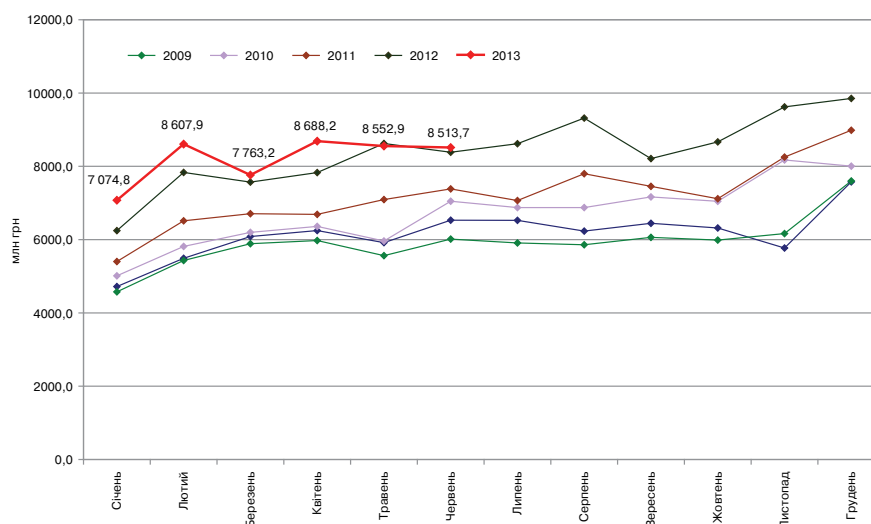
Частка доходів у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету за січень – червень 2010–2013 років

У II кварталі 2013 році намітилася тенденція до зниження темпів зростання щомісячних надходжень, що відображає погіршення макроекономічної ситуації (див. графік 3.4.1).

Графік 3.4.1

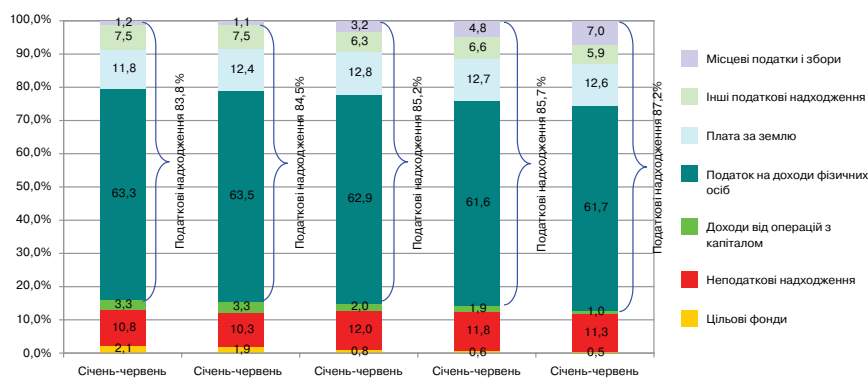
Динаміка щомісячних надходжень доходів місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) у 2008–2013 роках

У структурі доходів місцевих бюджетів п'ятий рік поспіль спостерігається збільшення частки податкових надходжень. Таке зростання відбулося за рахунок місцевих податків і зборів, частка яких збільшилася на 2,2 в. п. до 7,0 %. Основним чинником збільшення цієї частки є зростання надходжень єдиного податку. (див. діаграму 3.4.2).

Діаграма 3.4.2

Структура доходів місцевих бюджетів за січень – червень 2009–2013 років

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Податкові надходження складають 87,2 % доходів місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів). Їх обсяг становить 42,9 млрд грн, що на 5,8 % більше від минулорічного показника.

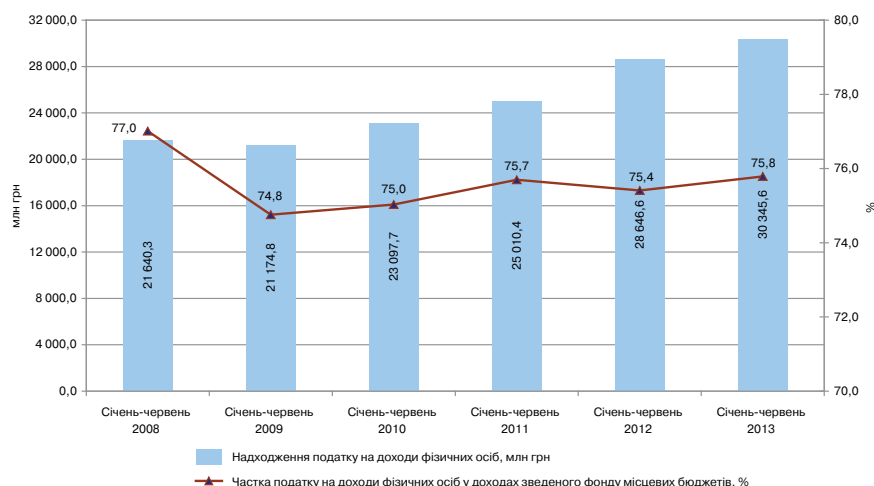
ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Податок на доходи фізичних осіб продовжує зберігати позицію найвагомішого за обсягом джерела дохідної частини місцевих бюджетів – 61,7 % від загальних надходжень місцевих бюджетів. Частка податку у доходах загального фонду місцевих бюджетів складає 75,8 %. Надходження цього податку склали 30,3 млрд грн, що на 5,9 % більше за відповідний показник минулого року. Річний план з надходжень податку виконано на 43,5 %, в той час як в попередньому році надійшло 46,9 % від фактичних річних надходжень.

Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб відображена на діаграмі 3.4.3.

Діаграма 3.4.3

Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб за січень – червень 2008–2013 років

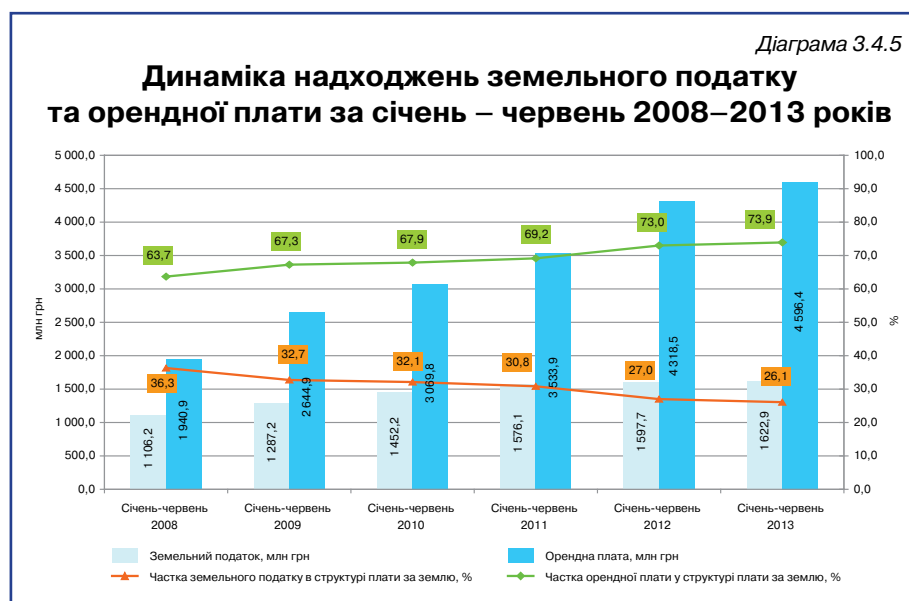
ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ

Другим за обсягом джерелом надходжень доходів до місцевих бюджетів традиційно є **плата за землю**. З цього джерела надійшло майже 6,2 млрд грн, що на 5,1 % більше за відповідний показник минулого року (див. діаграму 3.4.4).

Річний план з надходжень податку виконано на 41,8 %, при цьому в попередньому році надійшло 47,0 % від фактичних річних надходжень. Це свідчить про існування ризику виконання плану за результатами року.

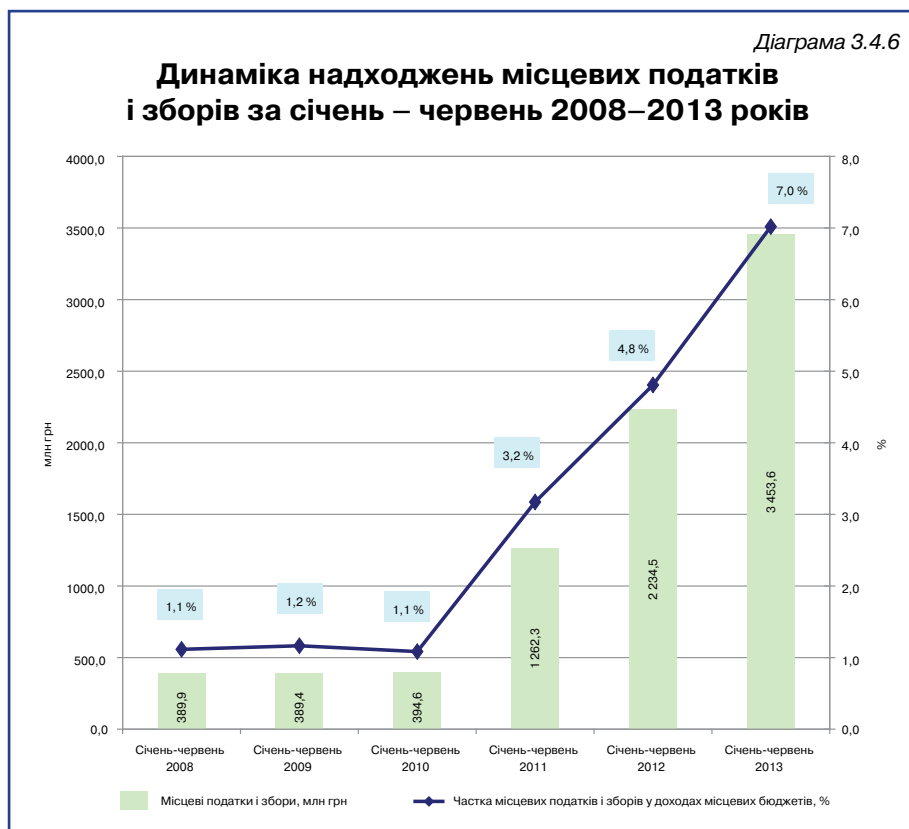

У I півріччі 2013 році продовжилася тенденція до збільшення частки орендної плати за земельні ділянки з одночасним зменшенням земельного податку. Це пояснюється тим, що ставки орендної плати не переглядаються у бік підвищення, водночас ставки земельного податку є фіксованими. Відтак, за цієї схеми оподаткування землі можна прогнозувати подальше збільшення обсягів надходжень орендної плати на фоні значно більш повільного зростання власне земельного податку (див. діаграму 3.4.5).

МІСЦЕВІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ

До місцевих бюджетів від **місцевих податків і зборів** за січень – червень 2013 року надійшло 3,5 млрд грн, що більш ніж у 1,5 раза перевищує аналогічний показник 2012 року. Їх частка у структурі доходів місцевих бюджетів зросла і склала 7,0 %, а у структурі доходів загального фонду місцевих бюджетів – 8,6 % (див. діаграму 3.4.6).

Нагадаємо, що у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України з 2011 року структура місцевих податків і зборів зазнала суттєвих змін. Так, відбулося скорочення кількості місцевих податків і зборів з 14-ти до 5-ти. Проте включення до їх складу єдиного податку спричинило підвищення питомої ваги місцевих податків і зборів у структурі доходів місцевих бюджетів.

ЄДИНИЙ ПОДАТОК ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

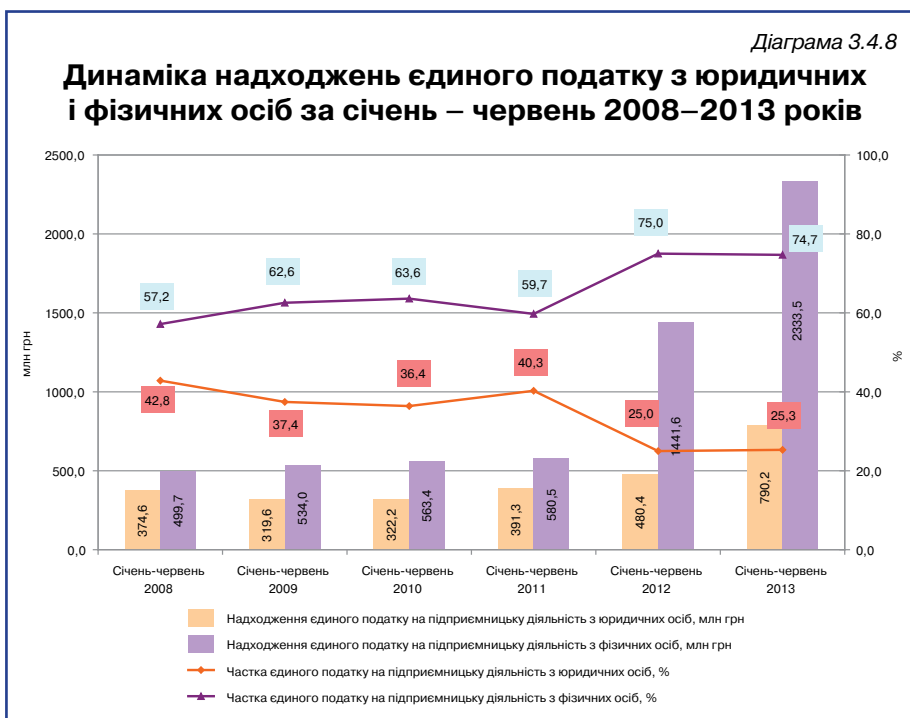
Відтак, найвагомішим серед місцевих податків і зборів є **єдиний податок**, якого надійшло 3,1 млрд грн, що у 1,6 раза більше за обсяги надходжень І півріччя 2012 року (див. діаграму 3.4.7).

Рівень виконання податку становить 62,5 %, що дає підстави прогнозувати перевиконання річного планового показника на 1,4–1,6 млрд грн, або на 27,0–30,0 %.

Зазначимо, що таке зростання відбулося, в основному, через збільшення кількості фізичних осіб-підприємців та суб'єктів малого підприємництва.

На діаграмі 3.4.8 представлена динаміка надходжень єдиного податку з юридичних та фізичних осіб.

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК

Одним із нововведень Податкового кодексу України стало запровадження загальнодержавного **екологічного податку** на заміну колишньому збору за забруднення навколишнього природного середовища. Від цього джерела до місцевих бюджетів надійшло 0,6 млрд грн, а його частка у структурі доходів місцевих бюджетів склала 1,3 %.

Зазначимо, що з 1 січня 2011 року екологічний податок сплачують усі, хто використовує паливо для транспортних засобів, у тому числі суб'єкти господарювання, громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які користуються автомобілями. Податковим кодексом передбачається справляння екологічного податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення через податкових агентів, які здійснюють оптову та роздрібну торгівлю паливом.

Таким чином, екологічний податок сплачується платниками податку під час придбання палива, а податковими агентами, які реалізують паливо, цей податок утримується та сплачується до бюджету.

До кінця 2012 року нарахування цього податку здійснювалося з розрахунку 50 % ставки, визначеної Податковим кодексом. У 2013 році застосовується 75 % ставки, а з 1 січня 2014 року буде застосовуватися 100 % ставки.

НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Обсяг **неподаткових надходжень** місцевих бюджетів склав 5,6 млрд грн, що на 1,8 % більше, ніж відповідний показник 2012 року.

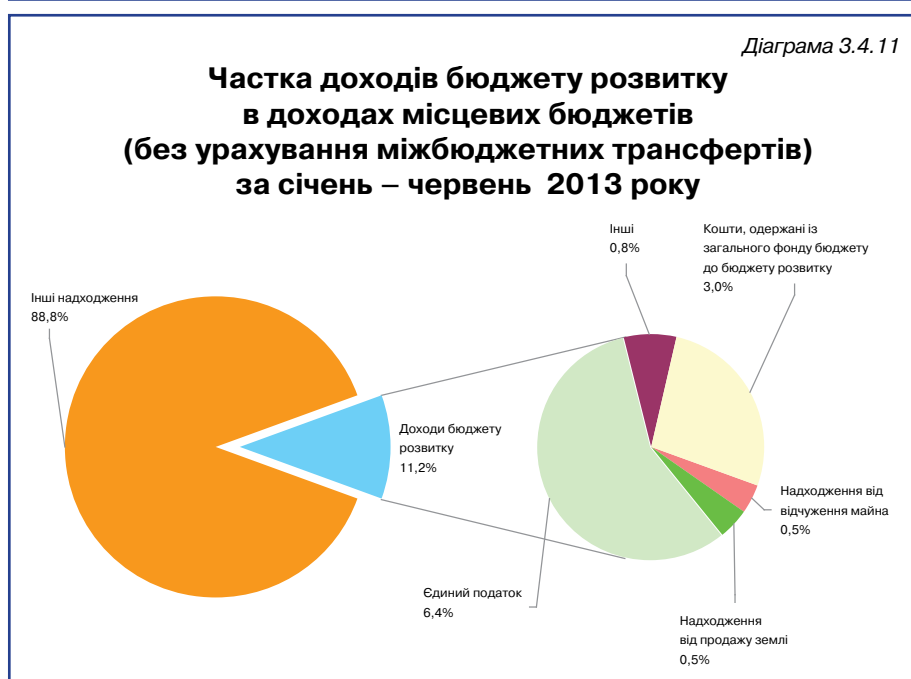
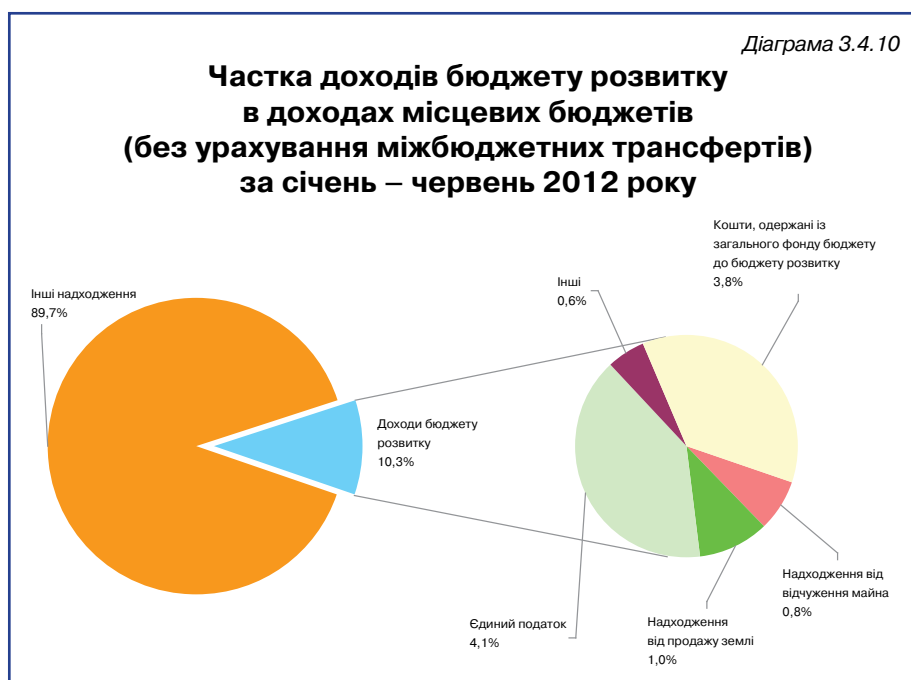
У структурі неподаткових надходжень відмічається збільшення адміністративних зборів та платежів на 1,8 в. п., або до 17,0 %, та інших неподаткових надходжень – на 1,1 в. п.; частка власних надходжень бюджетних установ скоротилася на 2,3 в. п. (див. діаграму 3.4.9).

Найбільшою за обсягом статтею неподаткових надходжень до місцевих бюджетів, як традиційно склалося, є **власні надходження бюджетних установ**. Їх обсяг становив 4,0 млрд грн, стільки ж, скільки і в минулому році.

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ

Доходи бюджету розвитку місцевих бюджетів (з урахуванням коштів, одержаних із загального фонду бюджету до бюджету розвитку) за I півріччя 2013 року склали 2,5 млрд грн, що на 46,3 % більше за показник минулого року. Відбулося зростання частки цих доходів і в загальній структурі доходів місцевих бюджетів до 10,6 %, що більше за аналогічний показник 2012 року на 2,8 в. п. (див. діаграми 3.4.10 і 3.4.11).

Відповідно до нової редакції Бюджетного кодексу України, з 1 січня 2011 року надходження від справляння єдиного податку зараховуються до бюджету розвитку. За результатами I півріччя 2013 року ці надходження стали основним джерелом – 56,9 % усіх доходів бюджету розвитку.

Другим основним джерелом доходів були кошти, одержані з загального фонду бюджету – 1,5 млрд грн, або 26,9 %.

Надходження від інших видів доходів склали 7,5 % усіх доходів бюджету розвитку місцевих бюджетів, у тому числі:

- дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки, паї) господарських товариств – 17,3 млн грн, або 0,3 %;
- субвенції з інших бюджетів на виконання інвестиційних проектів – 143,9 млн грн, або 2,6 %;
- надходження коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту (запроваджено з 1 січня 2012 року) – 242,1 млн грн, або 4,4 %;
- податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки – 9,0 млн грн, або 0,2 % (введення податку було відтерміновано вже після його введення з 1 липня 2013 року, тому, суми, що надійшли до бюджету за цією статтею, підлягають відшкодуванню або перенесенню на наступні періоди для заліку в рахунок майбутніх платежів).

Крім того, до бюджету розвитку включаються надходження від продажу землі (252,8 млн грн, або 4,6 %) та від відчуження майна, що знаходиться у комунальній власності (226,5 млн грн, або 4,1 %).

ВИДАТКИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Обсяг видатків місцевих бюджетів (з урахуванням коштів, які передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) становив 114,9 млрд грн, що більше відповідного показника 2012 року на 16,1 %.

Обсяг видатків місцевих бюджетів (без урахування коштів, які передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) склав 107,5 млрд грн, що більше показника січня – червня 2012 року майже на 9,2 %.

Розрахункові показники Міністерства фінансів України на 2013 рік виконано на 49,1 %, у т. ч. за видатками загального фонду – 49,5 %, спеціального фонду – 45,9 %. Рівень виконання планових показників, затверджених місцевими радами на 2013 рік, становить 46,5%.

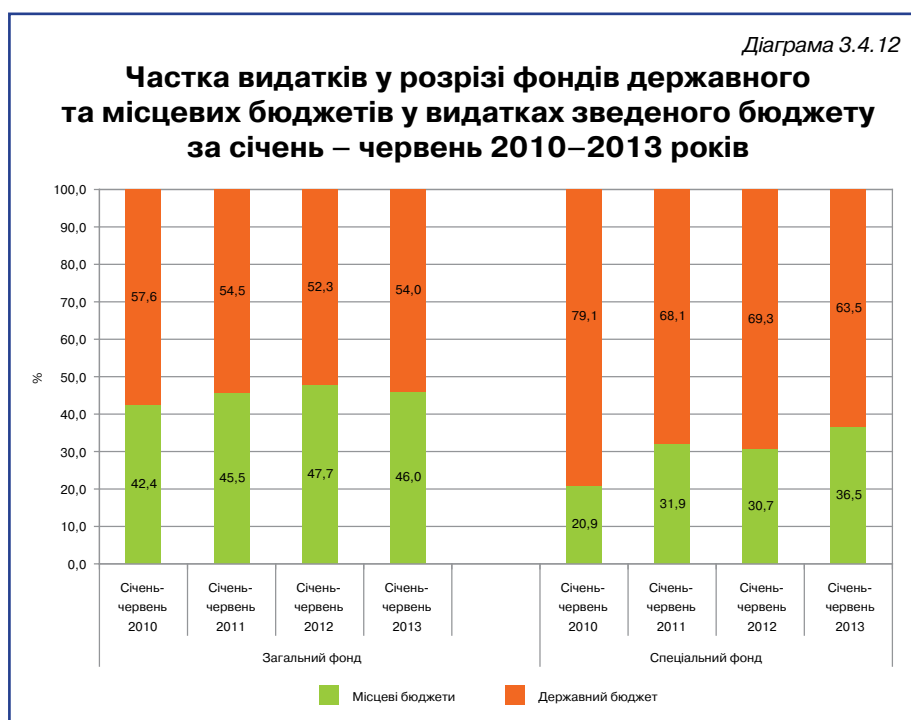
Виконання місцевих бюджетів за видатками характеризують дані, наведені у таблиці 3.4.2.

Таблиця 3.4.2

Видатки місцевих бюджетів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) за січень – червень 2011–2013 років

Видатки	Факт за січень – червень 2011 року	Факт за січень – червень 2012 року	Розрахункові показники МФУ на 2013 рік	План на 2013 рік з урахуванням внесених змін	Факт за січень – червень 2013 року	Виконання розрахункових показників МФУ, %	Виконання планів, затверджених місцевими радами, %
Усього, млн грн, у т.ч.:	82 040,7	98 421,8	218 852,9	231 800,5	107 530,1	49,1	46,5
– загальний фонд	74 104,3	89 267,4	197 470,7	197 684,6	97 721,0	49,5	49,4
– спеціальний фонд	7 936,4	9 154,4	21 382,2	34 115,9	9 809,1	45,9	28,8

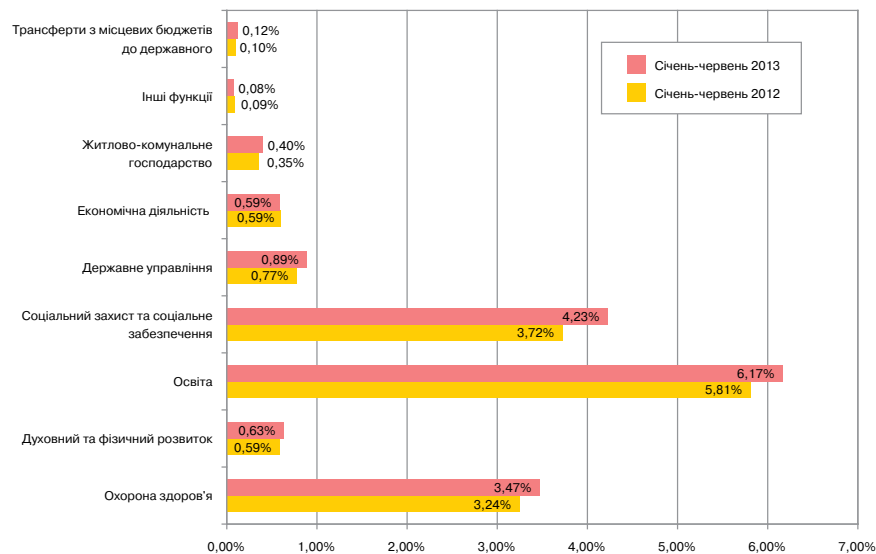
Частка видатків місцевих бюджетів у зведеному бюджеті становила 45,0 %, що на 0,4 в. п. менше аналогічного показника 2012 року. При цьому частка видатків загального фонду порівняно з попереднім роком зменшилася на 1,7 в. п. і склала 46,0 %, а частка видатків спеціального фонду зросла на 5,8 % (до 36,5 %) (див. діаграму 3.4.12).

Рівень перерозподілу ВВП через місцеві бюджети України⁸ за даними I півріччя 2013 року становить 16,8 %, що на 1,3 в. п. більше за відповідний показник попереднього року. Зменшення цього показника спостерігається лише за видатками на інші функції – на 0,01 в. п. (див. діаграму 3.4.13). Найбільше зростання частки відбулося за видатками на соціальний захист та соціальне забезпечення й на освіту (+0,51 в. п. та +0,36 в. п. відповідно), подібна ситуація спостерігалась у I півріччі 2012 року.

Діаграма 3.4.13

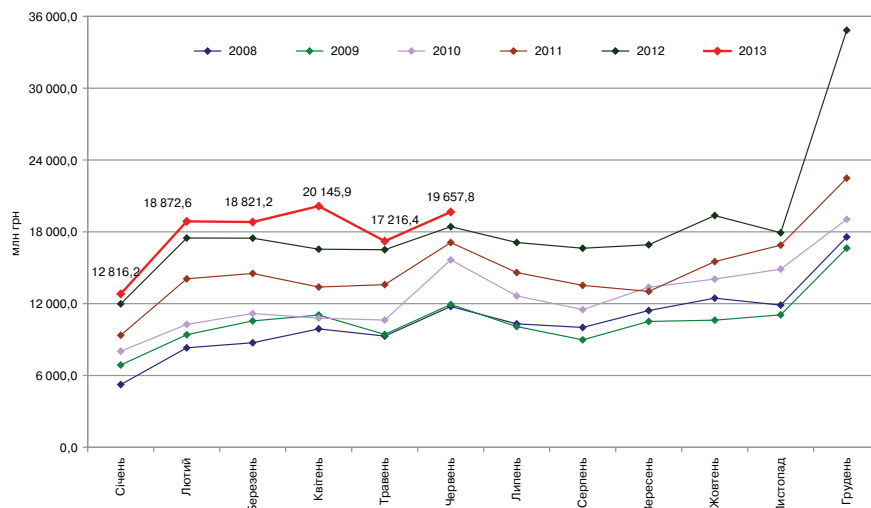
Частка видатків місцевих бюджетів у ВВП за січень – червень 2012–2013 років

Динаміка видатків місцевих бюджетів у цілому повторює тенденції минулих років. Водночас у квітні 2013 року було зафіксовано доволі суттєве зростання обсягів видатків місцевих бюджетів – на 21,8 % щодо аналогічних показників попереднього року (див. графік 3.4.2).

Графік 3.4.2

Динаміка щомісячних фактичних видатків місцевих бюджетів за 2008–2013 роки

ЗАГАЛЬНИЙ ТА СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД

Обсяг видатків загального фонду місцевих бюджетів становив 97,7 млрд грн. Порівняно з відповідним показником минулого року він збільшився на 8,8 %. Виконання планових річних показників, затверджених місцевими радами, становить 49,4 %.

Видатки спеціального фонду місцевих бюджетів профінансовано у сумі 9,8 млрд грн, що на 7,2 % більше, ніж аналогічний

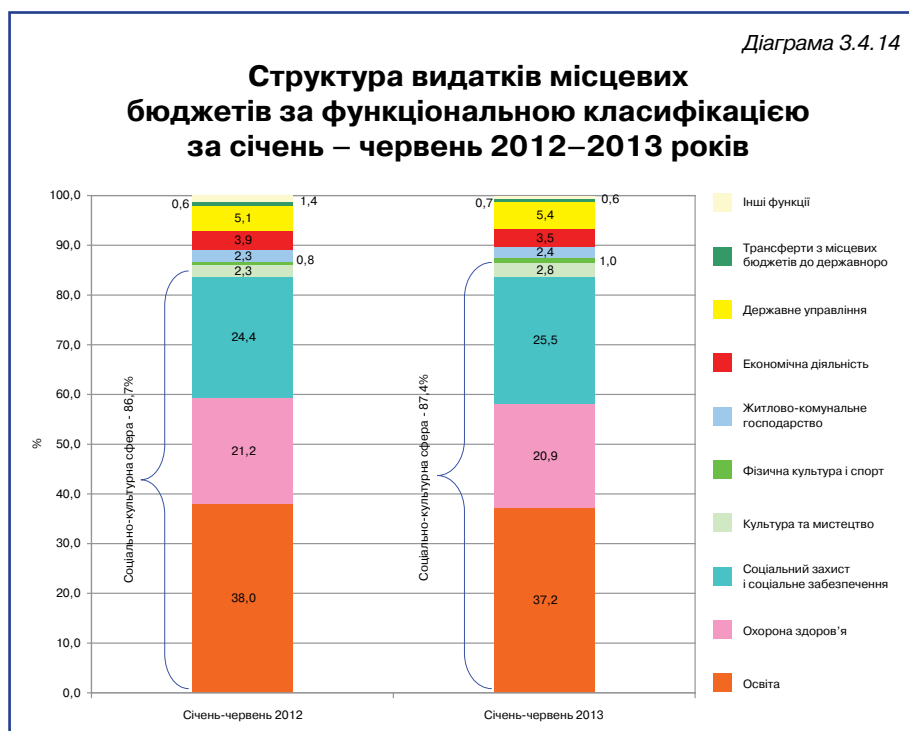
показник попереднього року. Рівень виконання планових річних показників, затверджених місцевими радами, склав 28,8 %, що на 3,6 в. п. менше рівня січня – червня 2012 року.

СТРУКТУРА ВИДАТКІВ ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Більшість видатків місцевих бюджетів традиційно спрямовується на соціально-культурну сферу (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист і соціальне забезпечення, культура та мистецтво, фізична культура і спорт). У звітному періоді сукупна частка цих видатків у структурі видатків місцевих бюджетів складає 87,4 %, що на 0,7 в. п. більше рівня попереднього року (див. діаграму 3.4.14).

У структурі видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією практично не відбулося змін. Так, можна відмітити лише зростання на 1,1 в. п. частки видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення та скорочення на 0,8 в. п. частки видатків на освіту.

Крім того, відбулося скорочення на 0,8 в. п. частки трансфертів, що передаються з місцевих бюджетів до державного. Такі зміни пов'язані, в основному, зі зменшенням запланованого обсягу перерахування зазначених трансфертів.

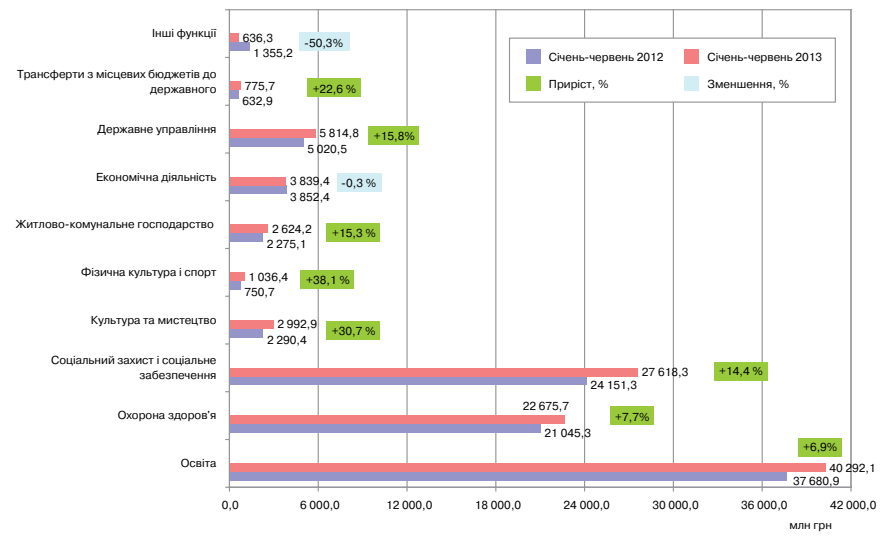

Загальний обсяг видатків на соціально-культурну сферу збільшився на 10,1 % і склав 94,6 млрд грн.

Серед них найбільшими є видатки на освіту – 40,3 млрд грн (або 37,2 % від усіх видатків місцевих бюджетів), на соціальний захист і соціальне забезпечення – 27,6 млрд грн (або 25,5 %), на охорону здоров'я – 22,7 млрд грн (або 20,1 %) (див. діаграму 3.4.15).

Діаграма 3.4.15

Видатки місцевих бюджетів у розрізі функціональної класифікації за січень – червень 2012–2013 років

Найбільше зросли видатки на соціальний захист – на 3,5 млрд грн та освіту – на 2,6 млрд грн. У складі видатків на соціальний захист найбільші обсяги зростання припали на соціальний захист сім'ї, дітей та молоді; на освіту – на видатки на дошкільні заклади освіти та загальноосвітні школи.

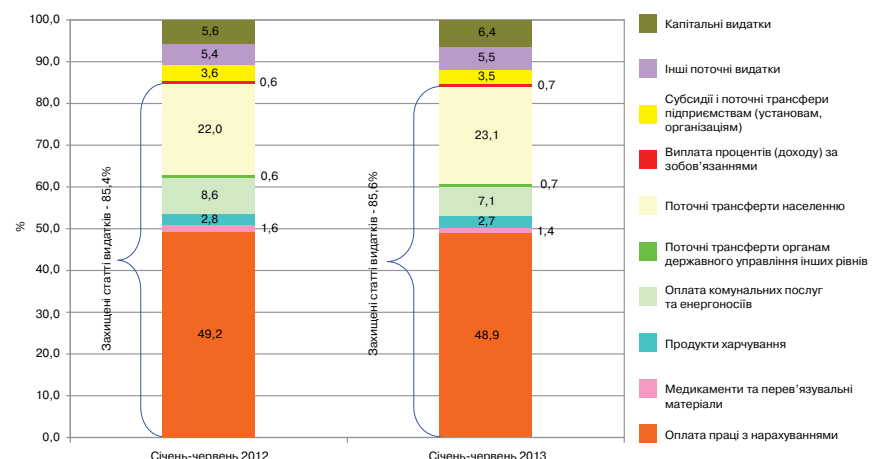
Видатки на державне управління профінансовано у сумі 5,8 млрд грн, що на 15,8 % більше, ніж за I півріччя 2012 року. При цьому їх частка у структурі видатків місцевих бюджетів дещо зросла і становить 5,4 %.

СТРУКТУРА ВИДАТКІВ ЗА ЕКОНОМІЧНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

У розрізі економічної класифікації 84,6 % усіх видатків місцевих бюджетів припадає на захищені статті, що менше за відповідний показник 2012 року на 0,8 в. п. (див. діаграму 3.4.16).

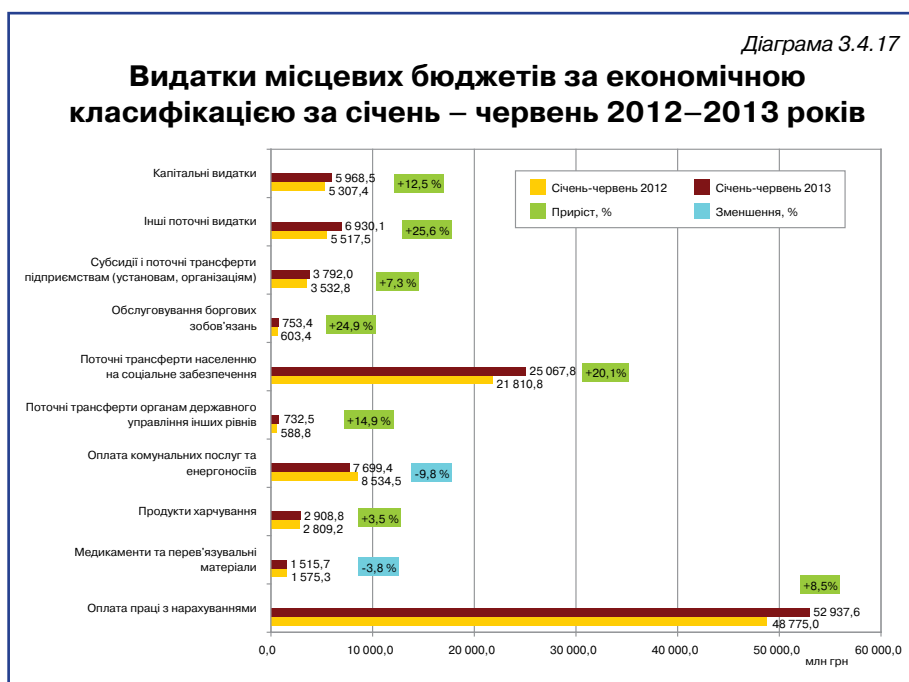
Діаграма 3.4.16

Структура видатків місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – червень 2012–2013 років

У структурі видатків місцевих бюджетів відмічається зменшення на 0,3 в. п. частки видатків на оплату праці з нарахуваннями, що традиційно є найбільшими серед усіх видатків місцевих бюджетів і становлять за підсумками січня – червня 2013 року 48,9 %. Також спостерігається скорочення на 1,5 в. п. частки видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв (до 7,1 %) та зменшення на 0,2 в. п. частки видатків на медикаменти та перев'язувальні матеріали (до 1,4 %), скорочення на 0,1 % видатків на продукти харчування (до 2,7 % відповідно).

У цілому поточні видатки місцевих бюджетів становили понад 102,3 млрд грн, що на 9,2 % більше, ніж за I півріччя 2012 року. Капітальні видатки профінансовано у розмірі 6,0 млрд грн, їх обсяги збільшилися на 661,1 млн грн, або на 12,5 % (див. діаграму 3.4.17). Зазначимо також, що, відповідно до нової редакції Бюджетного кодексу України, практично усі капітальні видатки належать до витрат бюджету розвитку місцевих бюджетів.

МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ З ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ДО МІСЦЕВИХ

За даними Державного казначейства України, у січні – червні 2013 року було перераховано 53,8 млрд грн **міжбюджетних трансфертів з державного бюджету до місцевих бюджетів**, що становить 45,4 % річного плану. З них до загального фонду місцевих бюджетів надійшло 47,6 % річного плану. До спеціального фонду надійшло 13,8 % від запланованого на рік обсягу.

Стан перерахування трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих, характеризують дані, наведені у таблиці 3.4.3.

Таблиця 3.4.3

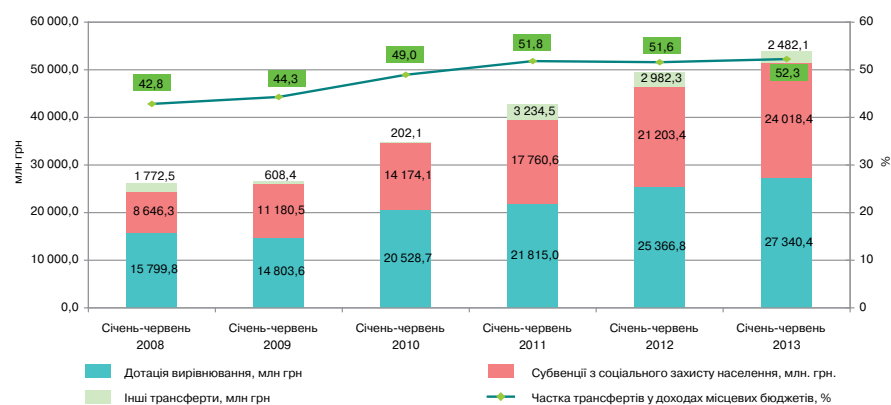
Міжбюджетні трансфери, що надійшли з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – червень 2011–2013 років

Міжбюджетні трансфери	Факт за січень – червень 2011 року	Факт за січень – червень 2012 року	План на 2013 рік	Факт за січень – червень 2013 року	Виконання плану, %
Усього, млн грн, у т.ч.:	42 810,0	49 552,4	118 590,7	53 840,9	45,4
– загальний фонд	41 534,5	48 446,4	110 759,3	52 756,5	47,6
– спеціальний фонд	1 275,5	1 106,0	7 831,4	1 084,4	13,8

Частка міжбюджетних трансфертів у структурі доходів місцевих бюджетів становила 52,3 %, що на 0,7 в. п. більше, ніж відповідний показник попереднього року (див. діаграму 3.4.18).

Діаграма 3.4.18

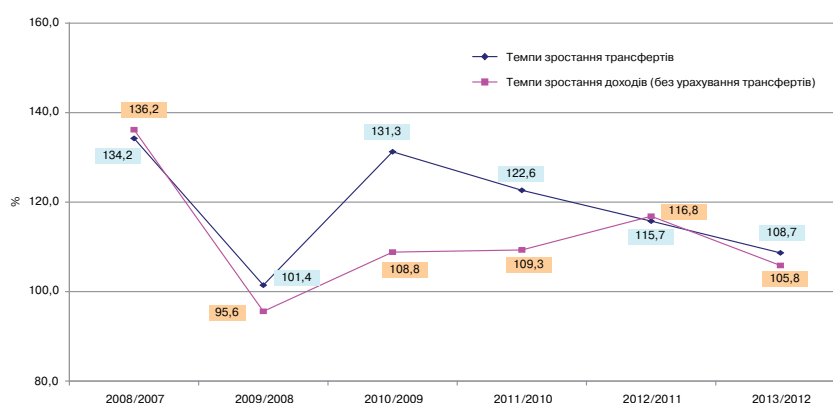
Динаміка перерахування трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – червень 2008–2013 років

Приріст обсягів міжбюджетних трансфертів порівняно з попереднім роком склав 8,7 %. Зауважимо, що їх зростання відбувалося вищими темпами, ніж доходів місцевих бюджетів. (див. графік 3.4.3).

Графік 3.4.3

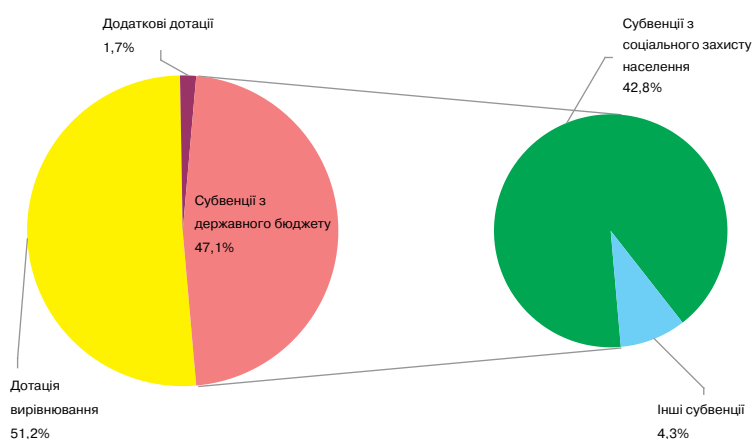
Темпи зростання трансфертів та доходів місцевих бюджетів за січень – червень 2008–2013 років

Традиційно у структурі трансфертів найбільшу частку – 50,8 % – складає дотація вирівнювання (у січні – червні 2012 року вона становила 51,2 %). Порівняно з минулорічним показником ця частка зменшилася на 0,4 в. п., водночас частка субвенцій соціального спрямування зросла на 1,8 в. п. і становила 44,6 % (див. діаграми 3.4.19 та 3.4.20).

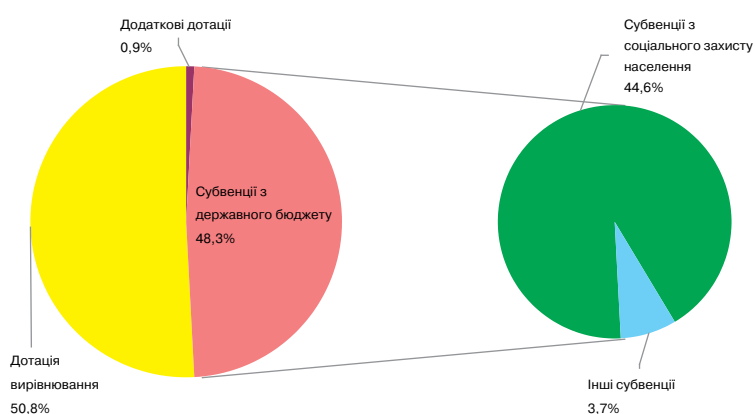
Діаграма 3.4.19

Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – червень 2012 року

Діаграма 3.4.20

Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – червень 2013 року

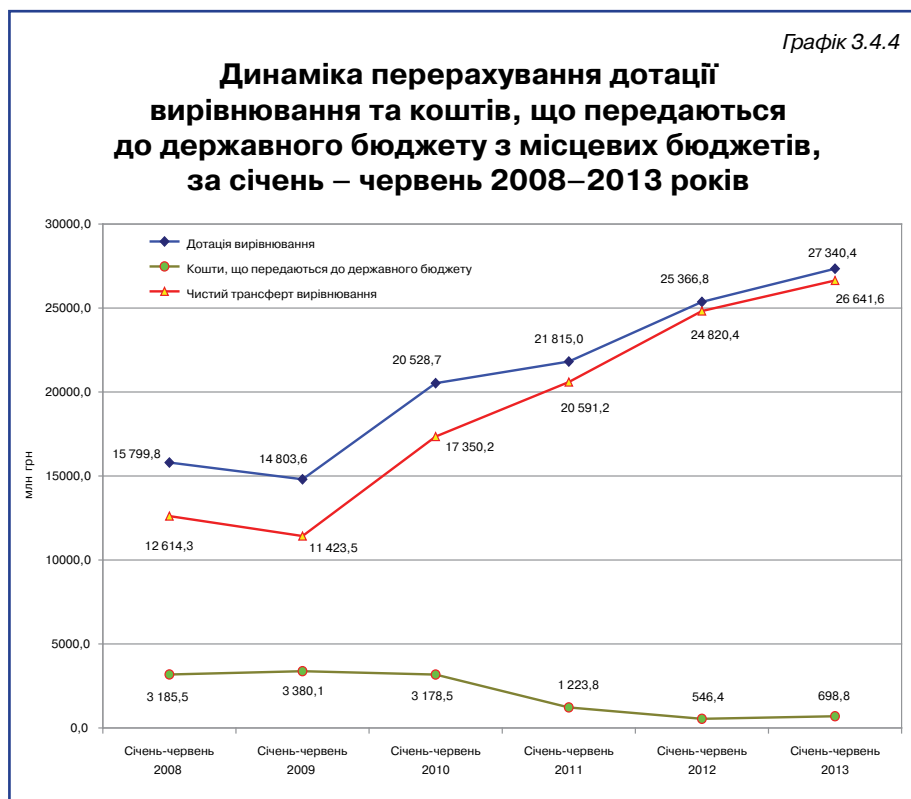

ДОТАЦІЯ ВИРІВНЮВАННЯ

Дотація вирівнювання була перерахована в обсязі 27,3 млрд грн, що становить 49,1 % річного плану, відповідний показник за січень – червень 2012 року складав 25,4 млрд грн, за незмінного рівня виконання річного плану (див. графік 3.4.4).

Поряд з цим мало місце збільшення на 27,9 % обсягу коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного

бюджету. Таким чином, чистий трансферт вирівнювання⁹ склав понад 26,6 млрд грн (див. графік 3.4.4), що на 7,3 % більше, ніж відповідний показник минулого року.

ІНШІ ДОТАЦІЇ

Законом України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» передбачено перерахування п'яти додаткових дотацій з державного бюджету до місцевих:

- на вирівнювання фінансової забезпеченості місцевих бюджетів (річний план складає 1,0 млрд грн) – профінансовано на 33,3 % від річного обсягу;
- на компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів унаслідок наданих державою податкових пільг зі сплати земельного податку суб'єктам космічної діяльності та суб'єктам літакобудування (річний план складає 147,9 млн грн) – профінансовано на 33,3 %;
- на компенсацію втрат доходів унаслідок розміщення Чорноморського флоту Російської Федерації на території міст Севастополя, Феодосії та смт. Гвардійське Сімферопольського району (річний план складає 119,4 млн грн) – профінансовано на 50,0 %;
- на здійснення повноважень, встановлених Законом України «Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим» (річний план складає 34,1 млн грн) – профінансовано на 50,0 %;

⁹ Чистий трансферт вирівнювання – різниця між дотацією вирівнювання та обсягом коштів, що передаються до державного бюджету.

- міському бюджету міста Славутича на забезпечення утримання соціальної інфраструктури міста (річний план складає 10,0 млн грн) – профінансовано на 50,0 %.

СУБВЕНЦІЇ ІЗ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Субвенції соціального спрямування за січень – червень 2013 року були перераховані в обсязі 24,0 млрд грн, у т. ч.:

- субвенція на виплату допомоги сім'ям з дітьми, мало-забезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та тимчасової державної допомоги дітям – 19,1 млрд грн, що становить 47,5 % від плану на рік;
- субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот – 3,5 млрд грн, або 47,8 % річного плану;
- субвенція на надання пільг з послуг зв'язку, на компенсацію втрати частини доходів, пов'язаних з відміною податку з власників транспортних засобів, та компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян – 925,1 млн грн, або 45,4 % річного плану;
- субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу – 257,1 млн грн, або 31,0 % річного плану;
- субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом «гроші ходять за дитиною» – 221,0 млн грн, або 45,4 % річного плану.

ІНШІ СУБВЕНЦІЇ

Крім субвенцій соціального спрямування, на 2013 рік передбачено надання місцевим бюджетам 22-х видів інших субвенцій (див. Додаток Б). У цілому їх профінансовано в обсязі 2,0 млрд грн, або 18,9 % від плану на рік.

Найбільшими показниками виконання річного плану характеризувалися такі субвенції:

- місцевим бюджетам Донецької області на підготовку спортивних об'єктів, на яких проводитиметься чемпіонат світу з легкої атлетики у 2013 році (річний план складає 35,8 млн грн) – профінансовано у повному обсязі, передбаченому на рік;
- обласному бюджету Тернопільської області на продовження будівництва житлових будинків у м. Почаєві Кременецького району з метою відселення сторонніх осіб

з території Свято-Успенської Почаївської Лаври (річний план складає 15,6 млн грн) – профінансовано у повному обсязі, передбаченому на рік;

- обласному бюджету Донецької області на будівництво ПЕТ-КТ центру, капітальний ремонт і реконструкцію лікарняних споруд та закупівлю високовартісного медичного обладнання для Донецького обласного клінічного територіального медичного об'єднання (річний план складає 60,0 млн грн) – профінансовано на 75,5 %;
- на розвиток соціально-економічної сфери міста Севастополя та інших населених пунктів, в яких дислокуються військові формування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України (річний план складає 81,1 млн грн) – профінансовано на 73,1 %;
- на проведення заходів з відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, 120-річчя від дня народження Олександра Довженка, заходів з вшанування пам'яті у зв'язку з 70-ми роковинами Корюківської трагедії (річний план складає 25,0 млн грн) – профінансовано на 57,2 %.

Не розпочато фінансування двох запланованих субвенцій:

- міському бюджету міста Дніпропетровська на завершення будівництва метрополітену (річний план складає 99,0 млн грн);
- міському бюджету міста Києва на проведення консервації та сучасної музеєфікації, завершення археологічних досліджень Старокиївської гори із залишками фундаменту Десятинної церкви території пам'ятки археології національного значення «Дитинець стародавнього Києва VIII – X ст.» з фундаментом Десятинної церкви X ст. (річний план складає 40,0 млн грн).

ТРАНСФЕРТИ З МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ДО ДЕРЖАВНОГО

До Державного бюджету України з місцевих бюджетів надійшло 775,7 млн грн **міжбюджетних трансфертів**, що на 22,6 % більше за відповідний показник попереднього року.

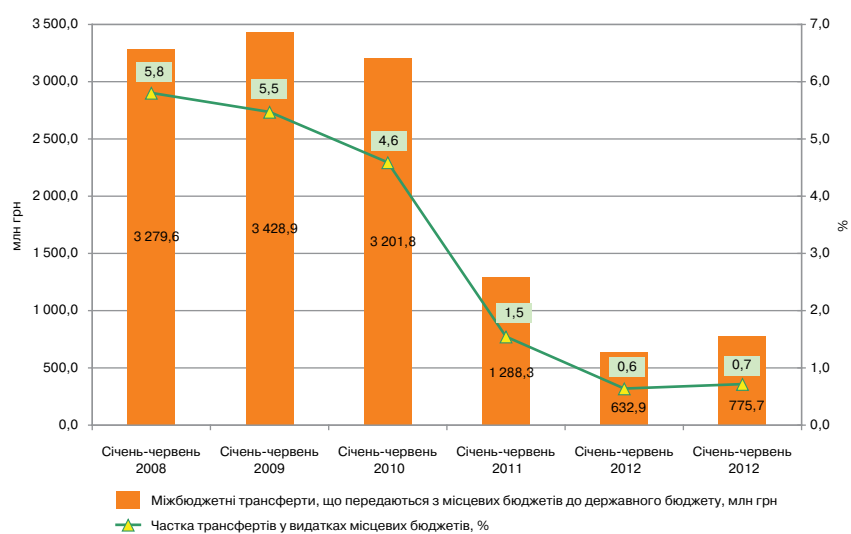
Кошти, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету, становили 698,8 млн грн, або 44,0 % від запланованого показника на рік.

Крім того, до складу міжбюджетних трансфертів, що надаються з місцевих бюджетів, входять субвенції на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів. Такі субвенції перераховано в обсязі майже 77,0 млн грн, що на 11,1 % менше, ніж за I півріччя 2012 року.

У цілому загальний обсяг трансфертів до державного бюджету щодо аналогічних показників 2012 року збільшився на 142,8 млн грн і склав 0,7 % усіх видатків місцевих бюджетів (див. діаграму 3.4.21).

Діаграма 3.4.21

**Динаміка перерахування трансфертів
із місцевих бюджетів до державного бюджету
за січень – червень 2008–2013 років**

Додаток А

Видатки державного бюджету за січень – червень 2011-2013 років за програмною класифікацією

Видатки у розрізі програмної класифікації	Січень – червень 2011			Січень – червень 2012			Січень – червень 2013		
	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %
Міністерство внутрішніх справ України	14 279,7	6 382,4	44,7	14 847,1	6 498,7	43,8	16 333,33	6 991,05	42,8
Міністерство енергетики та вугільної промисловості України	8 819,0	3 794,2	43,0	10 502,3	5 311,0	50,6	10 222,51	7 286,54	71,3
Реструктуризація вугільної та торфодобувної промисловості	1 337,3	336,5	25,2	1 149,3	378,3	32,9	1 051,0	285,6	27,2
Гірничо-рятувальні заходи на вугледобувних підприємствах	384,3	151,1	39,3	417,6	173,6	41,6	434,2	212,6	49,0
Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції	5 774,2	3 132,5	54,3	7 801,8	4 492,1	57,6	7 801,8	6 650,8	85,2
Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (включаючи загальнодержавні видатки)	371,5	150,7	40,6	3 165,5	610,9	19,3	2 190,4	500,0	22,8
Міністерство закордонних справ України	1 118,8	462,7	41,4	1 327,5	526,4	39,7	1 121,1	517,6	46,2
Міністерство культури України	1 962,3	830,1	42,3	2 395,1	1 042,0	43,5	2 487,4	1 160,4	46,7
Державне агентство лісових ресурсів України	797,2	309,3	38,8	660,1	307,2	46,5	698,2	279,8	40,1
Міністерство оборони України	13 874,7	5 014,1	36,1	16 454,4	5 805,7	35,3	15 346,5	5 700,0	37,1
Забезпечення діяльності Збройних Сил України та підготовка військ	9 015,0	3 777,8	41,9	11 926,8	4 657,9	39,1	11 852,1	4 673,7	39,4
Підготовка військових фахівців у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації, підвищення кваліфікації та перепідготовка військових фахівців і державних службовців, початкова військова підготовка молоді	751,1	356,5	47,5	887,7	403,6	45,5	938,8	414,7	44,2
Розвиток озброєння та військової техніки Збройних Сил України	313,7	12,1	3,9	1 481,6	71,7	4,8	919,0	69,9	7,6
Будівництво (придбання) службового житла для військовослужбовців Збройних Сил України	534,7	47,5	8,9	500,0	100,2	20,0	22,7	1,5	6,6
Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України (включаючи загальнодержавні видатки)	20 910,4	9 970,6	47,7	24 174,4	11 811,7	48,9	25 703,4	12 041,7	46,8
Підготовка робітничих кадрів у професійно-технічних навчальних закладах, професійно-технічних навчальних закладах соціальної реабілітації та адаптації, інших навчальних закладах, підготовка молодших спеціалістів у вищих професійно-технічних навчальних закладах, центрах професійно-технічної освіти, їх методичне забезпечення	954,8	442,8	46,4	1 201,5	612,5	51,0	1 433,9	719,8	50,2
Підготовка кадрів вищими навчальними закладами I і II рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики	2 819,0	1 298,1	46,0	3 472,7	1 718,2	49,5	3 713,9	1 723,5	46,4
Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики	11 956,7	6 121,4	51,2	15 302,5	7 924,1	51,8	16 591,1	8 081,8	48,7
Міністерство охорони здоров'я України (включаючи загальнодержавні видатки)	8 418,4	2 705,3	32,1	10 007,1	3 552,3	35,5	10 090,4	3 574,5	35,4

Видатки у розрізі програмної класифікації	Січень – червень 2011			Січень – червень 2012			Січень – червень 2013		
	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %
Підготовка і підвищення кваліфікації медичних та фармацевтичних, наукових та науково-педагогічних кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації	1 608,5	801,0	49,8	1 877,2	998,8	53,2	2 207,7	1 072,5	48,6
Спеціалізована та високоспеціалізована медична допомога, що надається загальнодержавними закладами охорони здоров'я							1 103,1	484,6	43,9
Державний санітарно-епідеміологічний нагляд, дезінфекційні заходи та заходи по боротьбі з епідеміями	1 769,9	830,5	46,9	1 966,0	907,2	46,1	0,8	0,6	84,1
Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру	685,4	0,7	0,1	1 902,4	59,2	3,1	2 178,6	239,5	11,0
Міністерство екології та природних ресурсів України	3 194,2	971,2	30,4	4 174,2	1 395,7	33,4	4 237,1	1 271,8	30,0
Міністерство соціальної політики України (включаючи загальнодержавні видатки)	62 882,4	33 561,9	53,4	70 540,2	33 114,2	46,9	89 181,9	44 500,0	49,9
Фонд соціального захисту інвалідів	827,3	165,3	20,0	1 088,4	242,2	46,9	941,5	376,3	40,0
Пенсійний фонд України	58 317,2	31 479,8	54,0	64 494,1	30 342,7	47,0	83 233,6	41 616,8	50,0
Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (включаючи загальнодержавні видатки)	5 899,6	554,1	9,4	8 572,9	367,4	4,3	6 971,1	607,7	8,7
Організація і регулювання діяльності установ в системі Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України	1 215,5	587,0	48,3	1 666,7	826,1	49,6	1 927,0	801,7	41,6
Міністерство аграрної політики та продовольства України	10 740,5	3 112,2	29,0	11 215,3	3 274,0	29,2	8 952,0	3 468,9	38,8
Підготовка кадрів для агропромислового комплексу вищими навчальними закладами I і II та III і IV рівнів акредитації (КПКВК 2801080 та 2801100)	2 096,4	943,1	45,0	2 866,8	1 309,0	45,7	2 545,5	1 074,1	42,2
Заходи по боротьбі з шкідниками та хворобами сільськогосподарських рослин, запобігання розповсюдженню збудників інфекційних хвороб тварин	20,0	4,1	20,7	34,0	12,8	37,8	25,5	4,3	16,9
Державна підтримка галузі тваринництва (до 2011 р. - Бюджетна тваринницька дотація та державна підтримка виробництва продукції рослинництва)	2 030,0	0,0	0,0	732,0	0,6	0,1	650,0	166,4	25,6
Міністерство інфраструктури України	2 292,7	1 202,9	52,5	1 588,3	709,2	44,7	1 581,0	727,7	46,0
Державне агентство автомобільних доріг України	13 397,4	6 388,0	47,7	13 066,6	6 988,0	53,5	20 287,2	5 477,0	27,0
Розвиток мережі і утримання автомобільних доріг загального користування	7 063,8	3 511,8	49,7	5 744,4	4 315,1	75,1	11 867,9	2 887,8	24,3
Виконання боргових зобов'язань за кредитами, отриманими під гарантію Кабінету Міністрів України, на розвиток мережі автомобільних доріг загального користування	4 277,7	2 008,5	47,0	5 095,8	1 660,7	32,6	8 408,3	2 584,4	30,7
Міністерство надзвичайних ситуацій України	4 759,4	2 028,0	42,6	6 151,4	2 424,2	39,4	1 744,3	666,4	38,2
Міністерство фінансів України (включаючи загальнодержавні видатки)	124 981,8	55 958,8	44,8	151 168,8	65 336,9	43,2	152 422,6	67 856,6	44,5
Міністерство фінансів України	34 384,9	14 626,9	42,5	46 401,0	17 376,9	37,4	37 738,4	15 636,6	41,4
Обслуговування державного боргу та заходи щодо поступової компенсації громадянам втрат від знецінення грошових заощаджень	23 001,5	10 502,9	45,7	29 582,9	11 554,1	39,1	34 966,5	14 664,2	41,9

Видатки у розрізі програмної класифікації	Січень – червень 2011			Січень – червень 2012			Січень – червень 2013		
	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Виконання річного плану, %
Міністерство фінансів України (загальнодержавні видатки), у т. ч. міжбюджетні трансферти	90 597,0	41 331,9	45,6	104 767,7	47 960,0	45,8	114 684,2	52 220,0	45,5
Дотації вирівнювання з державного бюджету місцевим бюджетам та додаткові дотації	46 291,7	22 129,2	47,8	56 184,4	26 190,1	46,6	57 007,5	27 805,0	48,8
Державні капітальні видатки, що розподіляються Кабінетом Міністрів України, в тому числі будівництво сучасного лікувально-діагностичного комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит», реконструкція і розширення Національного інституту раку, будівництво спортивних споруд з штучним льодом, придбання медичного автотранспорту та медичного обладнання, підтримка реформування системи охорони здоров'я	2 037,8	5,5	0,3	11,9	0,0	0,0	102,0	0,0	0,0
Служба безпеки України	3 097,7	1 396,2	45,1	3 458,6	1 728,4	50,0	3 525,9	1 654,3	46,9
Інші головні розпорядники бюджетних коштів	41 389,7	13 571,3	32,8	45 524,9	17 250,7	37,9	51 545,7	21 164,6	41,1
Усього	343 187,4	148 364,0	43,2	398 994,8	168 054,3	42,1	424 642,0	185 446,6	43,7

Додаток Б

Стан перерахування субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за січень – червень 2013 року

(тис грн)

Назва	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
	План	Факт	План	Факт	План	Факт
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам та тимчасової державної допомоги дітям	40 145 138,9	19 080 924,2	0,0	0,0	40 145 138,9	19 080 924,2
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот	7 388 300,0	3 534 378,5	0,0	0,0	7 388 300,0	3 534 378,5
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг з послуг зв'язку, інших передбачених законодавством пільг (крім пільг на одержання ліків, зубопротезування, оплати електроенергії, природного і скрапленого газу на побутові потреби, твердого та рідкого пічного побутового палива, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот), на компенсацію втрати частини доходів у зв'язку з відміною податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів та відповідним збільшенням ставок акцизного податку з пального і на компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян	2 039 640,0	925 072,7	0,0	0,0	2 039 640,0	925 072,7
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу	829 384,4	257 069,3	0,0	0,0	829 384,4	257 069,3
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів з реформування системи надання адміністративних послуг	21 020,7	5 648,6	0,0	0,0	21 020,7	5 648,6
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Жовті Води на виконання заходів щодо радіаційного та соціального захисту населення міста Жовті Води	14 337,0	7 168,8	0,0	0,0	14 337,0	7 168,8
Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Донецької області на будівництво ПЕТ-КТ центру, капітальний ремонт і реконструкцію лікарняних споруд та закупівлю високотарітного медичного обладнання для Донецького обласного клінічного територіального медичного об'єднання	60 000,0	45 271,6	0,0	0,0	60 000,0	45 271,6
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Києва на забезпечення функціонування Київської міської клінічної лікарні «Київський міський центр серця»	37 000,0	13 395,8	0,0	0,0	37 000,0	13 395,8
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Славутича на виконання заходів із запобігання аваріям та техногенним катастрофам у житлово-комунальному господарстві міста Славутича	7 400,0	2 466,6	0,0	0,0	7 400,0	2 466,6
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на відшкодування частини відсоткових ставок по залучених кредитах на оновлення парку автобусів та тролейбусів приймаючих міст по підготовці до проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу	42 000,0	20 161,2	0,0	0,0	42 000,0	20 161,2
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам Донецької області на підготовку спортивних об'єктів, на яких проводитиметься чемпіонат світу з легкої атлетики у 2013 році	35 780,1	35 780,1	0,0	0,0	35 780,1	35 780,1
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання медикаментів та виробів медичного призначення для забезпечення швидкої медичної допомоги	323 115,1	116 984,6	0,0	0,0	323 115,1	116 984,6

Назва	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
	План	Факт	План	Факт	План	Факт
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Києва на проведення консервації та сучасної музеєфікації, завершення археологічних досліджень Старокиївської гори із залишками фундаменту Десятинної церкви території пам'ятки археології національного значення «Дитинець стародавнього Києва VIII - X ст. з фундаментом Десятинної церкви X ст.	40 000,0	0,0	0,0	0,0	40 000,0	0,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання витратних матеріалів для закладів охорони здоров'я та лікарських засобів для інгаляційної анестезії	200 000,0	72 410,4	0,0	0,0	200 000,0	72 410,4
Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Тернопільської області на продовження будівництва житлових будинків у м. Почаєві Кременецького району з метою відселення сторонніх осіб з території Свято-Успенської Почаївської Лаври	15 600,0	15 600,0	0,0	0,0	15 600,0	15 600,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах	0,0	0,0	2 390 850,0	870 506,2	2 390 850,0	870 506,2
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій	1 336 957,0	413 658,5	0,0	0,0	1 336 957,0	413 658,5
Субвенція державного бюджету місцевим бюджетам на розвиток соціально-економічної сфери міста Севастополя та інших населених пунктів, в яких дислокуються військові формування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України	43 653,5	21 826,8	37 477,5	37 477,5	81 131,0	59 304,3
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на часткове відшкодування вартості лікарських засобів для лікування осіб з гіпертонічною хворобою	191 636,3	69 382,4	0,0	0,0	191 636,3	69 382,4
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження	0,0	0,0	178 506,0	89 544,9	178 506,0	89 544,9
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення заходів з відзначення 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, 120-річчя від дня народження Олександра Довженка, заходів з вшанування пам'яті у зв'язку з 70-ми роковинами Корюківської трагедії	25 000,0	14 305,0	0,0	0,0	25 000,0	14 305,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом «гроші ходять за дитиною»	486 820,8	220 955,1	0,0	0,0	486 820,8	220 955,1
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на капітальний ремонт систем централізованого водопостачання та водовідведення	440 000,0	66 000,0	0,0	0,0	440 000,0	66 000,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії та послуг з централізованого водопостачання та водовідведення тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування	0,0	0,0	5 125 600,0	86 829,7	5 125 600,0	86 829,7
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів	19 000,0	9 412,9	0,0	0,0	19 000,0	9 412,9
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Києва на забезпечення функціонування Центру ядерної медицини Київського міського клінічного онкологічного центру	10 000,0	3 620,5	0,0	0,0	10 000,0	3 620,5
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Дніпропетровська на завершення будівництва метрополітену у м. Дніпропетровську	0,0	0,0	99 000,0	0,0	99 000,0	0,0
Усього субвенцій	53 751 783,8	24 951 494,0	7 831 433,5	1 084 358,3	61 583 217,3	26 035 852,3

